

GRAD NOVI SAD
ZAŠTITNIK GRAĐANA

IZVEŠTAJ ZA 2017. GODINU

U Novom Sadu, marta 2018. godine

Sadržaj:

1. Uvod	3
2. Aktivnosti Zaštitnika građana	5
2.1 Statistički podaci	5
2.2 Rad Zaštitnika građana po pritužbama	9
2.2.1. Preporuke	10
2.2.2. Mišljenja	13
2.2.3. Inicijative za izmenu/donošenje propisa	14
2.2.4. Predmeti pokrenuti po sopstvenoj inicijativi	17
2.2.5. Ostali predmeti vođeni u 2017. godini	19
2.3. Aktivnosti Zaštitnika građana na polju ljudskih prava	23
2.4. Ostale aktivnosti	30
3. Medijska promocija	36
4. Stanje ljudskih prava sa aspekta rada Zaštitnika građana	37
5. Pravna sigurnost sa aspekta postupanja organa uprave	38
6. Finansijska sredstva	39

UVOD

Zaštitnik građana za teritoriju Grada Novog Sada je ustanovljen Odlukom o Zaštitniku građana („Sl. list Grada Novog Sada“, br. 47/2008) koju je donela Skupština Grada Novog Sada, kao nezavisan i samostalan organ, koji štiti prava građana i kontroliše rad gradskih uprava, posebnih organizacija i službi Grada Novog Sada, organa nadležnog za pravnu zaštitu imovinskih prava i interesa Grada Novog Sada, kao i drugih organa i organizacija, preduzeća i ustanova čiji je osnivač Grad Novi Sad, a kojima su poverena javna ovlašćenja (u daljem tekstu: organi uprave).

Zaštitnik građana se stara o zaštiti i unapređenju ljudskih i manjinskih prava i sloboda.

Prvi Zaštitnik građana Grada Novog Sada je izabran na XXVII sednici Skupštine Grada Novog Sada, koja je održana 25. juna 2010. godine, a za Zaštitnika građana tom prilikom izabran je Aleksandar Grujić, dr pravnih nauka. Na XXVIII sednici koja je održana 25. juna 2010. godine, Stojanka Varajić je izabrana za zamenika Zaštitnika građana. Mandat prvog Zaštitnika građana je prestao 30. marta 2015. godine, na osnovu podnete ostavke.

Kancelarija Zaštitnika građana počela je sa radom 11. oktobra 2010. godine.

Drugi Zaštitnik građana je izabran na XL sednici Skupštine Grada koja je održana 29. maja 2015. godine, a za Zaštitnika građana tom prilikom je izabrana Marina Popov Ivetić, diplomirana pravica. Na XLI sednici održanoj dana 15. juna 2015. godine Skupština Grada Novog Sada je ponovo izabrala Stojanku Varajić za Zamenika Zaštitnika građana, što je drugi mandat Zamenika Zaštitnika građana.

U kancelariji Zaštitnika građana Grada Novog Sada trenutno ima četiri zaposlena na neodređeno vreme, od čega su troje dipl. pravnici, kao i dvoje zaposlenih na određeno vreme, od čega je jedan dipl. pravnik.

Na osnovu Odluke o Zaštitniku građana, Zaštitnik građana je nezavisan i samostalan u obavljanju poslova i niko nema pravo da utiče na njegov rad i postupanje. Takođe, osnovni principi delovanja Zaštitnika građana su zakonitost, nepristrasnost, nezavisnost i pravičnost. Zaštitnik građana za svoj rad odgovara Skupštini Grada Novog Sada.

Takođe, Zaštitnik građana i njegov zamenik ne mogu biti članovi političkih stranaka i drugih političkih organizacija, niti mogu davati izjave političke prirode.

Zaštitnik građana je ovlašćen da kontroliše poštovanje prava građana, utvrđuje povrede učinjene aktima, radnjama ili nečinjenjem organa uprave, ako se radi o povredi odluka i drugih opštih akata organa Grada Novog Sada, te je ovlašćen da kontroliše zakonitost, pravilnost i efikasnost rada organa uprave.

Zaštitnik građana nije ovlašćen da kontroliše rad Skupštine Grada, Gradonačelnika i Gradskog veća, kao ni rad sudova i javnih tužilaštava osnovanih za teritoriju Grada Novog Sada.

Zaštitnik građana obavlja sledeće poslove: prati primenu međunarodnih standarda o ljudskim pravima na teritoriji Grada Novog Sada; prikuplja informacije iz različitih izvora o primeni zakona i drugih propisa, kao i odluka i drugih opštih akata organa grada iz oblasti ljudskih prava od strane organa uprave; priprema godišnji izveštaj o ostvarivanju i poštovanju ljudskih prava i primeni načela nediskriminacije od strane organa uprave i dostavlja ga Skupštini Grada; prima i ispituje pritužbe koje se odnose na povredu ljudskih prava od strane organa uprave; postupa po sopstvenoj inicijativi u svakom slučaju gde postoji sumnja o postojanju kršenja ljudskih prava od strane organa uprave; posreduje u mirnom rešavanju sporova u vezi sa kršenjem ljudskih prava na teritoriji Grada Novog Sada; organizuje i učestvuje u organizaciji i pripremi savetovanja o ostvarivanju i poštovanju ljudskih prava i zabrani diskriminacije; organizuje i učestvuje u organizaciji i pripremanju kampanja za informisanje javnosti o pitanjima značajnim za ostvarivanje i poštovanje ljudskih prava i zabrani diskriminacije; inicira i podstiče obrazovanje o ljudskim pravima u svim oblastima života; saraduje i razmenjuje iskustva sa drugim zaštitnicima građana i drugim organima i organizacijama koje se bave zaštitom i unapređenjem ljudskih prava u zemlji i inostranstvu.

Pored gore navedenog, Zaštitnik građana je ovlašćen da Skupštini Grada, Gradonačelniku i Gradskom veću podnese inicijativu za izmenu odluka i drugih opštih akata, ako smatra da do povrede prava građana dolazi zbog nedostataka u propisima iz nadležnosti ovih organa, kao i da inicira donošenje novih odluka i drugih opštih akata, kada smatra da je to od značaja za ostvarivanje i zaštitu prava građana, dok su nadležno telo Skupštine Grada, Gradonačelnik i Gradsko veće obavezni da razmatraju inicijative koje podnese Zaštitnik građana. Ovlašćen je i da pokrene postupak pred Ustavnim sudom za ocenu ustavnosti i zakonitosti odluka i drugih opštih akata organa Grada Novog Sada kojim se uređuju prava i slobode građana; da javno preporuči razrešenje starešine koji rukovodi organom uprave koji je odgovoran za povredu prava građana, odnosno da inicira pokretanje disciplinskog postupka protiv zaposlenog u organu uprave koji je neposredno odgovoran za učinjenu povredu, i to ako iz ponovljenog postupka starešine koji rukovodi organom uprave ili zaposlenog proizilazi namera da odbijaju saradnju sa Zaštitnikom građana ili ako se utvrdi da je učinjenom povredom građaninu pričinjena materijalna ili druga šteta većih razmera; kao i da nadležnom organu podnese zahtev, odnosno prijavu za pokretanje krivičnog, prekršajnog ili drugog odgovarajućeg postupka, ukoliko nađe da u radnjama starešine koji rukovodi organom uprave ili zaposlenog u organu uprave ima elemenata krivičnog ili drugog kažnjivog dela.

AKTIVNOSTI ZAŠTITNIKA GRAĐANA

Zaštitnik građana Grada Novog Sada veliki deo svojih aktivnosti vrši kroz postupanje po pritužbama i obraćanjima građana, te kroz razgovore sa građanima, što usmeno u kancelariji, što telefonskim putem. Međutim, svakako veliki deo aktivnosti Zaštitnik građana preduzima i u oblasti zaštite prava građana, odnosno kroz organizovanje edukacija i istraživanja o pravima posebno osetljivih grupa.

STATISTIČKI PODACI

U 2017. godini Zaštitniku građana Grada Novog Sada se obratio ukupno 661 građanin, što je manji broj u odnosu na prethodne godine. U tabeli 1 je prikazana struktura obraćanja građana po načinu komunikacije.

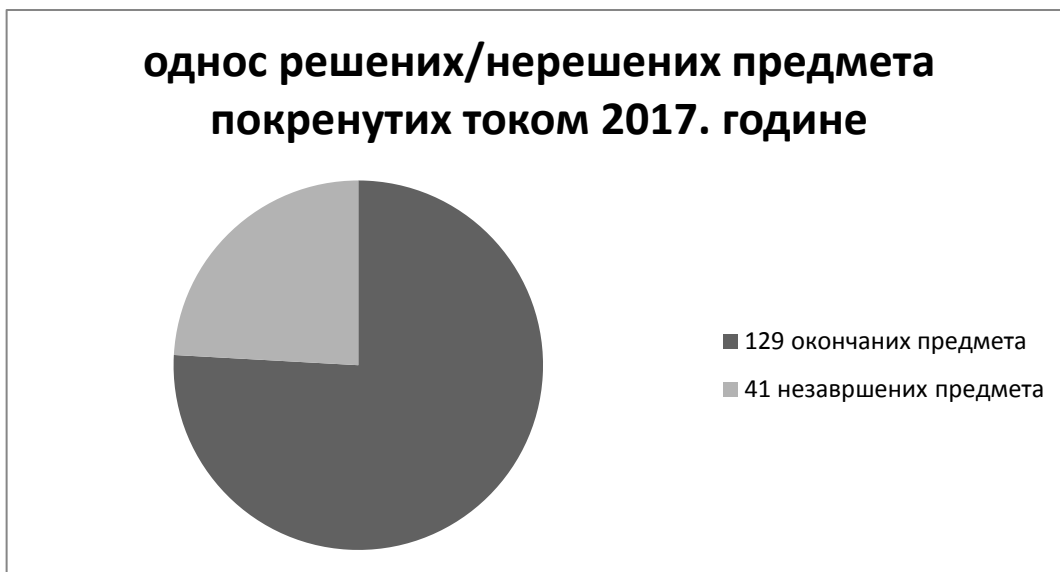
Tabela 1. Način obraćanja građana

	Način obraćanja građana	Broj obraćanja
1.	Usmeni razgovor	338
2.	Telefonski razgovor	153
3.	Lično podneta pritužba	68
4.	Pritužba poslata poštom	43
5.	Putem mejla	35
6.	Putem sajta	14
7.	Putem Facebook profila	4
8.	Sopstvena inicijativa Zaštitnika građana	6
	Ukupno	661

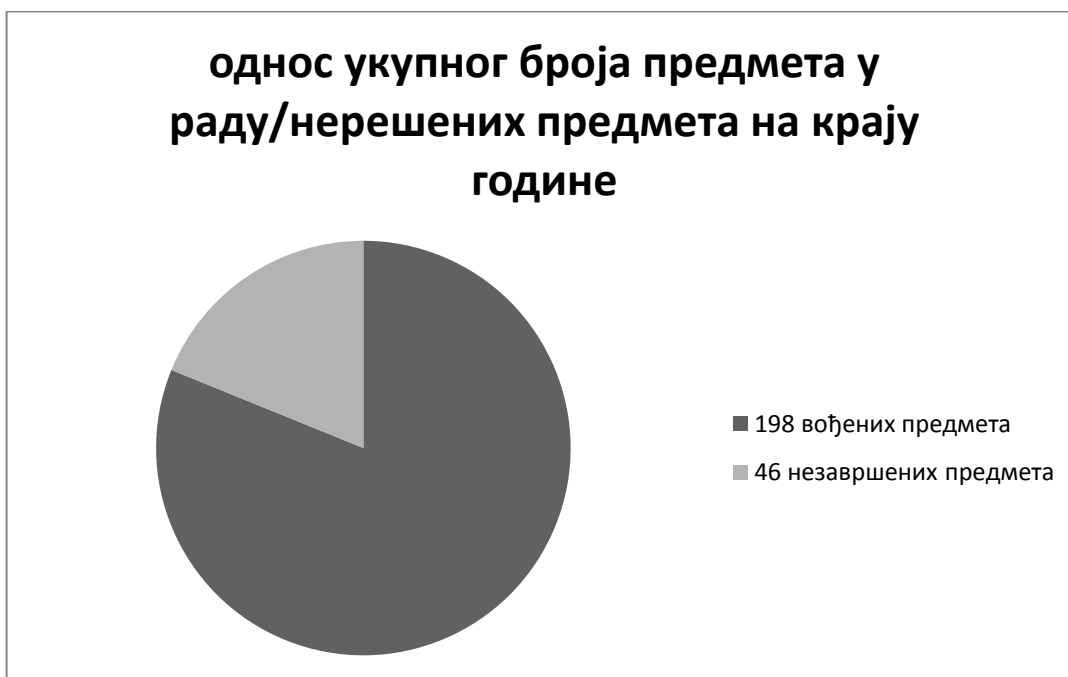
Od navedenog broja obraćanja, u 2017. godini Zaštitnik građana je pokrenuo 170 postupaka. Pored navedenih, u 2017. godini Zaštitnik građana je vodio i 28 predmeta koji su preneti iz prethodnog perioda, od čega je 1 predmet u kom je pritužba podneta u 2015. godini, a 27 predmeta u kojima je pritužba podneta u 2016. godini.

Na dan 29. decembra 2017. godine Zaštitnik građana Grada Novog Sada je imao u radu ukupno 46 predmeta, od čega je 5 predmeta preneto iz prethodnog perioda, odnosno u pitanju su predmeti u kojima je pritužba podneta tokom 2016. godine, i 41 predmet u kojima je pritužba podneta tokom 2017. godine.

Grafikon 1. Odnos rešenih/nerešenih predmeta u kojima je pritužba podneta tokom 2017. godine

Grafikon 2. Odnos rešenih/nerešenih predmeta vođenih tokom 2017. godine

U pogledu statističkog pregleda broja podnetih pritužbi građana po organima Grada, kao i primedbi iznetih bez podnošenja pritužbe, nastavlja se tendencija iz prethodnog perioda, a to je da se građani najviše žale na rad organa sa kojima svakodnevno najviše i dolaze u kontakt. S obzirom da je u prethodnom periodu ugašeno nekoliko velikih gradskih preduzeća, dok je novoformirano nekoliko gradskih uprava, svakako da je došlo i do očekivanog rezultata, a to je da broj gradskih uprava na čiji se rad građani žale prednjači u odnosu na broj gradskih preduzeća.

Kod ove tabele je bitno naglasiti da je tokom 2017. godine došlo do promene načina evidentiranja obraćanja građana. Do septembra 2017. godine vođene su tri različite evidencije- za podnete pritužbe, za usmena obraćanja i za obraćanja putem telefona. Od septembra 2017. godine vrši se detaljno evidentiranje svakog obraćanja građana, sa sačinjenom službenom beleškom o problemu na koji građanin ukazuje i organom na čiji rad se žali, tako da samo prva kolona „podnete pritužbe“ predstavlja broj obraćanja za celu 2017. godinu, dok druga i treća kolona predstavljaju broj obraćanja od septembra do decembra 2017. godine.

Tabela 2. Prikaz broja obraćanja građana sa primedbama po organima

	Naziv organa	Podnete pritužbe	Primedbe iznete putem telefona	Primedbe iznete usmeno
1.	Gradska poreska uprava	9		4
2.	Gradska uprava za urbanizam i građevinske poslove	8		
3.	Gradska uprava za socijalnu i dečiju zaštitu	3		
4.	Gradska uprava za inspekcijske poslove	23		
5.	Gradska uprava za imovinu i imovinsko-pravne poslove	1		1
6.	Gradska uprava za saobraćaj i puteve	3		1
7.	Gradska uprava za građevinsko zemljište i investicije	5		3
8.	Gradska uprava za kulturu	1		
9.	Gradska uprava za privredu	1		
10.	JKP „Novosadska toplana“ Novi Sad	6		
11.	JKP „Vodovod i kanalizacija“ Novi Sad	6	2	3
12.	JKP „Informatika“ Novi Sad	3	1	2
13.	JKP „Parking servis“ Novi Sad	3		
14.	JKP „Čistoća“ Novi Sad	1		
15.	JKP „Lisje“ Novi Sad	1		
16.	JP „Zavod za izgradnju grada“ Novi Sad	1		
17.	JP „Urbanizam“ Novi Sad	2		
18.	JGSP „Novi Sad“	2	1	1
19.	JKP „Stan“ Novi Sad	3		1
20.	JKP „Zoohigijena i veterina Novi Sad“ Novi Sad	1		
21.	PU „Radosno detinjstvo“ Novi Sad	5		1
22.	Centar za socijalni rad Grada	5		4

Извештај Заштитника грађана Града Новог Сада за 2017. годину

	Novog Sada			
23.	Gradska uprava za obrazovanje	3		
24.	Dom zdravlja „Novi Sad“	2	1	
25.	Gradska uprava za opšte poslove			1
26.	Pravobranilaštvo Grada Novog Sada	1		
27.	Biro za pružanje pravne pomoći	1	1	
28.	Stambena agencija Grada Novog Sada			1
29.	Skupština Grada, Gradonačelnik	2		

Što se tiče načina okončanja predmeta koji su vođeni tokom 2017. godine, Zaštitnik građana je okončao ukupno 152 pokrenuta postupka, 1 koji je pokrenut 2015. godine, 22 koja su pokrenuta 2016. godine i 129 koji su pokrenuti 2017. godine.

Tabela 3. Način okončanja postupka u 2017. godini

Odbačena pritužba - ponovljena	1
Predmet prosleđen Pokrajinskom zaštitniku građana - ombudsmanu	1
Nakon prijema pritužbe stranka izjavila da odustaje	1
Utvrđeni nedostaci – dat predlog za izmenu Odluke	1
Utvrđeni nedostaci – dato Mišljenje	1
Utvrđeni nedostaci – upućene Preporuke	2
Predmet prosleđen Zaštitniku građana Republike Srbije	2
Odbačena pritužba - ostalo	2
Obustavljen postupak - ostalo	6
Odbačena pritužba – nije upotpunjena	6
Ostalo	7
Stranka se nije izjasnila na odgovor organa	15
Odbačena pritužba - preuranjena	16
Organ rešio problem nakon obraćanja Zaštitnika građana	18
Obustavljen postupak – nisu utvrđene nepravilnosti u radu	23
Odbačena pritužba iz razloga nenadležnosti	50
Ukupno	152

Ono što bi Zaštitnik građana istakao kao značajnu činjenicu za celokupni rad Stručne službe i zalaganje koje imaju zaposleni u kancelariji, a to je da se mnogo veći broj predmeta okonča konstatacijom da je organ rešio problem na koji građanin ukazuje nakon obraćanja ove institucije organu (18) u odnosu na broj predmeta koji je okončan na način da je bilo potrebe da Zaštitnik građana donošenjem Preporuke (5) ili Mišljenja (1) ukaže organu na koji način je potrebno nepravilnost otkloniti. S obzirom da taj vid saradnje ubrzava postupak koji vodi Zaštitnik građana, dok je za stranke od velikog značaja da im se problem što pre reši, dok sam način i razlog postupanja organa koji dovodi do rešavanja njihovog problema za stranku nije toliko bitan, činjenica da pojedini organi u Gradu Novom Sadu shvataju značaj postojanja ove institucije, te da se odmah nakon prvog obraćanja, kada Zaštitnik građana samo ukaže da

postoji problem грађанина, pristupa i otklanjanju problema na koji stranka ukazuje, je vrlo značajna činjenica za rad Stručne službe Zaštitnika грађана.

RAD ZAŠTITNIKA GRAĐANA PO PRITUŽBAMA

Tokom 2017. godine Zaštitnik грађана Grada Novog Sada je, tokom rada po pritužbama грађана, kako je i navedeno, vodio 198 postupaka. Tokom 2017. godine Zaštitnik грађана je uputio pet Preporuka, dao je jedno Mišljenje, te podneo tri Inicijative za izmenu/donošenje propisa. Pored navedenog Zaštitnik грађана je pokrenuo i šest postupaka po sopstvenoj inicijativi. U ovom delu Izveštaja biće predstavljeno i nekoliko predmeta koji su obeležili rad Zaštitnika грађана u prethodnoj godini, a u kojima nije bilo potrebe za donošenjem nekog od navedenih akata Zaštitnika грађана.

U 2017. godini razlozi podnošenja pritužbi грађана su bili sledeći: ćutanje administracije, nepokretanje postupka po službenoj dužnosti, nepoštovanje prava zaposlenih, primedbe na rad zaposlenih u organu uprave, molba za odlaganje izvršenja donetih rešenja, nepostupanje po žalbi, ponašanje zaposlenih u organima uprave, izgubljena dokumentacija od strane organa uprave, dužina trajanja postupka pred organom uprave, mobing, diskriminacija, obračun i visina računa pruženih komunalnih usluga, primedbe na kvalitet pružene komunalne usluge, neprijatni mirisi iz susedstva, nepropisno postaljen prozor na objektu na susednoj parceli, buka u stambenoj zgradi, držanje domaćih životinja, naplata grejanja bez ugovora, izlivanje fekalija iz kanalizacionog šahta, očitavanje vodomera, neregulisan rad pansiona u stambenoj zgradi, suzbijanje ambrozije, postupak legalizacije, bespravna izgradnja, nesprovođenje rešenja o rušenju, zauzeće parcele, naplata dimničarine, udaljenost kontejnera, neuklanjanje radioaktivnih gromobrana, osvetljenje prilaznog puta, ispuštanje fekalija u kišnu kanalizaciju, umanjeње računa za komunalne usluge, držanje domaćih životinja, sknavljenje groba, naplata parkiranja, nesankcionisanje nepropisnih parkiranja, neodržavanje biciklističkih staza, nasilje u školi i u porodici, nedostatak pedijatra u prigradskom naselju, rad izvršitelja, prijem u prihvatilište, problemi sa vaspitačicom, i drugi.

PREPORUKE

Prema odredbi člana 48 Odluke o Zaštitniku грађана, ako Zaštitnik грађана nađe da su postojali nedostaci u radu organa uprave, uputiće preporuku organu uprave o tome kako bi uočeni nedostatak trebalo otkloniti. Organ uprave kome je Zaštitnik грађана uputio preporuku dužan je da obavesti Zaštitnika грађана o merama koje je preduzeo, odnosno o razlozima zbog kojih nije postupio po preporuci, najkasnije u roku od 30 dana od dana dobijanja preporuke.

Pravna priroda akata koje donosi Zaštitnik građana, pre svega preporuka, je takva da isti nemaju obavezujuću pravnu snagu. Dakle, Zaštitnik građana nema mogućnost da organ uprave prinudi na određeno delovanje, već samo mogućnost da argumentima ili autoritetom uveri organ uprave u pogrešnost dotadašnjeg postupanja i neophodnost da se isto promeni. Sa druge strane, iako preporuke nemaju obavezujuću pravnu snagu, organi uprave imaju obavezu saradnje sa Zaštitnikom građana. U slučaju odbijanja saradnje organa uprave sa Zaštitnikom građana, o tome se izveštava organ koji vrši nadzor nad njegovim radom, Skupština Grada, Gradonačelnik i Gradsko veće.

Tabela 4. Preporuke

	Organ	Broj Preporuka	Broj Preporuka zbog nesaradnje	Da li je organ postupio po preporuci
1.	Gradska uprava za inspekcijske poslove		1	Preporuka upućena 27. decembra 2017. godine
2.	Gradska uprava za urbanizam i građevinske poslove		2	Da
3.	JKP „Zoo higijena i veterina“ Novi Sad	1		Ne
4.	Centar za socijalni rad	1		Da

1.

Od ukupno pet upućenih Preporuka tokom 2017. godine, tri su donete zbog nesaradnje organa uprave sa Zaštitnikom građana. Naime, prema odredbi člana 30 Odluke o Zaštitniku građana, organ uprave ima obavezu da saraduje sa Zaštitnikom građana i da mu omogući pristup prostorijama i stavi na raspolaganje sve podatke kojima raspolaže, a koje su od značaja za postupak koji se vodi, odnosno za ostvarenje cilja njegovog preventivnog delovanja, bez obzira na stepen njihove tajnosti, osim kad je to u suprotnosti sa zakonom. Ukoliko organ uprave u ostavljenom roku ne postupi po zahtevu Zaštitnika građana i ne dostavi traženo izjašnjenje, Zaštitnik građana ga opominje na dostavljanje odgovora Urgencijom i dodatnim rokom, međutim ukoliko ni nakon upućene Urgencije organ ne dostavi tražene podatke, Zaštitnik građana na osnovu odredbe člana 48 Odluke o Zaštitniku građana upućuje Preporuku zbog nesaradnje organa sa Zaštitnikom građana.

Iako je postupljeno po dve od tri donete Preporuke zbog nesaradnje, dok po trećoj Preporuci organ i nije imao vremena da postupi do dana zaključenja statističkih podataka potrebnih za izradu ovog Izveštaja, s obzirom da je upućena nekoliko dana pred kraj godine, ovaj vid dobijanja potrebnih Informacija i podataka od organa uprave je postupanje koje bi organi uprave trebalo da izbegavaju u svom radu. Naime, takvim postupanjem samo se nepotrebno produžava dužina trajanja postupka pred Zaštitnikom građana, potom stvara se dodatni animozitet kod stranke prema organu, koja je već nezadovoljna postupanjem organa morala da podnese pritužbu Zaštitniku građana, što sve pojačava pravnu nesigurnost građana i povećava nepoverenje građana u organe uprave.

Ostale dve preporuke koje su donete tokom 2017. godine bile su slične sadržine, u pitanju su predmeti u kojima je Zaštitnik građana utvrdio da su postojali propusti u radu organa uprave jer nije u zakonskom roku odgovoreno na zahteve stranaka, dakle utvrđena je povreda tzv. „ćutanje uprave“.

2.

U predmetu po prituži V.Ž. na rad Centra za socijalni rad Grada Novog Sada iz razloga što nije dobio pisani odgovor povodom prijave koju je predao organu radi zaštite interesa maloletnog deteta, Zaštitnik građana Grada Novog Sada je nakon prijema i analize odgovora organa, a pre svega nakon utvrđivanja činjenice da organ pritužitelju nije dostavio pisano izjašnjenje, utvrdio nepravilnosti u radu organa i Centru za socijalni rad Grada Novog Sada uputio Preporuku da u skladu sa pozitivno-pravnim propisima Republike Srbije i principima dobre uprave, pritužitelju dostavi pisani odgovor na dopis bez odlaganja, kao i da u budućem radu dostavlja pisani odgovor svim građanima koji su se Centru za socijalni rad obratili pisanim putem, te da im na taj način omogući potpune i jasne informacije, a sve u cilju sveobuhvatne i dosledne zaštite prava građana.

U konkretnom slučaju Zaštitnik građana Grada Novog Sada je iz odgovora organa utvrdio da Centar za socijalni rad Grada Novog Sada nije odgovorio pisanim putem na pisani zahtev pritužioca.

Zaštitnik građana Grada Novog Sada smatra da navedeno postupanje nije u skladu sa odredbom člana 45 stav 3 Pravilnika o organizaciji, normativima i standardima rada Centra za socijalni rad („Sl. glasnik RS“, br. 59/2008, 37/2010, 39/2011 - dr. pravilnik i 1/2012 - dr. pravilnik), u kom je navedeno da se sa podneskom koji zaprimi Centar za socijalni rad postupa na način propisan zakonom kojim se uređuje opšti upravni postupak, kao ni sa pravilima i principima dobre uprave.

Zaštitnik građana Grada Novog Sada tokom postupanja po pritužbi nije izrazio sumnju u sadržinsku pravilnost postupanja organa povodom predmetnog slučaja, niti Zaštitnik građana može da ceni sadržinsku ispravnost postupanja Centra za socijalni rad. To čini nadležni drugostepeni organ ili drugi organ nadzora. Međutim Zaštitnik građana je mišljenja da je u konkretnoj situaciji bilo potrebno da Centar za socijalni rad Grada Novog Sada odgovori pritužitelju pisanim putem i da mu omogući konkretan, jasan i precizan odgovor, kao i eventualna uputstva o mogućnostima koje mu stoje na raspolaganju, te i o nadležnostima Centra za socijalni rad u pogledu upućenog zahteva, kako bi otklonio sve nejasnoće sa kojima se građanin susreo.

Povodom upućene Preporuke Zaštitniku građana je dostavljen odgovor, međutim kako pritužilac nije bio zadovoljan sa dobijenim odgovorom, upućen je da se obrati Pokrajinskom

секретarijatu за социјалну политику, демографију и равноправност полова ради испитивања садржинске исправности истог.

3.

Zaštitniku грађана Града Новог Сада обратило се удружење грађана са притужбом на рад ЈКР „Зоохијена и ветерина Нови Сад“ Нови Сад из разлога што нису добили одговор предузећа поводом поднетог захтева за pokretanje дисциплинског поступка против запосленог у овом предузећу, који према наводима притужилаца, приликом обављања радних задатака није поступао према животињама у складу са позитивноправним прописима Републике Србије.

Zaštitnik грађана Града Новог Сада је анализирајући списе предмета и информације до којих је дошао у току поступка, utvrdio да су у поступању и раду ЈКР „Зоохијена и ветерина Нови Сад“ Нови Сад постојале неправилности.

С обзиром да је Заštitnik грађана Града Новог Сада utvrdio да притужилац није добио одговор ЈКР „Зоохијена и ветерина Нови Сад“ Нови Сад поводом поднетог захтева за pokretanje дисциплинског поступка, као и да ЈКР „Зоохијена и ветерина Нови Сад“ Нови Сад није ни током поступка по притужби доставило изјашњење на све наводе из дописа, Заštitnik грађана Града Новог Сада је мишљенја да су у раду предузећа постојале неправилности с обзиром да је предузеће требало писаним путем да обавести подносиоца захтева о резултатима свог поступања, због чега је ЈКР „Зоохијена и ветерина Нови Сад“ Нови Сад упutio Preporuku да у складу са позитивно-правним прописима Републике Србије и принципима добре управе удружењу грађана достави писани одговор поводом захтева за pokretanje дисциплинског поступка без одлагања, као и да у будућем раду достављају писани одговор грађанима који су се предузећу обратили писаним путем, те да им на тај начин омогући потпуне и јасне информације, а све у циљу свеобухватне и доследне заштите права грађана.

Zaštitnik грађана Града Новог Сада није добио изјашњење предузећа на упućену Preporuku.

МИШЉЕЊА

Zaštitnik грађана, поред права на pokretanje и вођење поступка, има право да пружањем добрих услуга, посредовањем и давањем савета и мишљенја о питањима из своје надлежности делује preventивно, у циљу unapređenja рада органа управе и unapređenja заштите људских права и слобода.

Tokom 2017. године Заštitnik грађана Града Новог Сада је дао једно мишљенје које је упućено ЈКР „Vodovod и канализација“ Нови Сад.

1.

S.P. из Новог Сада је Заštitniku грађана Града Новог Сада поднео притужбу из разлога што према његовом мишљенју инкасант ЈКР „Vodovod и канализација“ Нови Сад није поступао

po svojim radnim zadacima, odnosno nije korisniku usluga prijavio postojanje kvara u šahtu, usled čega je došlo do višestrukog povećanja potrošnje vode i samim tim i do povećanog iznosa računa za hladnu vodu.

Preduzeće je u svom odgovoru navelo da je na osnovu utvrđenog stanja potrošnje vode, izvršen havarijski obračun zaduženja, tako što su računi umanjeni, te da prema Odluci o uslovima i načinu organizovanja poslova u vršenju komunalnih delatnosti isporuke vode i uklanjanja voda („Sl. list Grada Novog Sada“ br: 59/2016) JKP „Vodovod i kanalizacija“ Novi Sad nije u obavezi da obaveštava korisnika o havarijama koje se dešavaju na kućnim vodovodnim instalacijama, niti o drugim kvarovima na istim, iz čega proističe da je inkasant radio isključivo svoj posao i da nije pogrešio jer je održavanje vodomernog šahta i instalacija u njemu, kao i svih kućnih vodovodnih instalacija, u isključivoj nadležnosti vlasnika.

S tim u vezi, Zaštitnik građana Grada Novog Sada je, nakon analize navoda pritužbe, odgovora preduzeća kao i odredaba Odluke o uslovima i načinu organizovanja poslova u vršenju komunalnih delatnosti isporuke vode i uklanjanja voda, utvrdio da u radu preduzeća ne postoje propusti, s obzirom da je preduzeće postupalo u skladu sa odredbama Odluke.

Međutim, Zaštitnik građana Grada Novog Sada je Mišljenja da bi u okviru preduzeća trebalo uspostaviti proceduru na osnovu koje bi, u ovakvim ili sličnim situacijama, lice koje na terenu utvrdi postojanje havarije, trebalo da o istoj bez odlaganja obavesti nadležne u preduzeću, te da potom nadležna organizaciona jedinica u okviru preduzeća o tim činjenicama obavesti korisnika usluge, i na taj način spreči nastanak veće štete po korisnika usluge ovog javnog preduzeća. Zaštitnik građana Grada Novog Sada smatra da bi ovakvo postupanje javnog preduzeća doprinelo unapređenju prava građana, odnosno da bi usluga ovog javnog preduzeća bila kvalitetnija.

Povodom upućenog mišljenja JKP „Vodovod i kanalizacija“ Novi Sad je obavestilo Zaštitnika građana o svom stavu koji je ostao neizmenjen.

INICIJATIVE ZA IZMENU/DONOŠENJE PROPISA

Jedna od važnih aktivnosti Zaštitnika građana Grada Novog Sada, a koja je bliže uređena odredbama člana 27 i 28 Odluke o Zaštitniku građana, odnosi se na ovlašćenje Zaštitnika građana Grada Novog Sada da podnese inicijativu za izmenu odluka i drugih opštih akata, ako smatra da do povrede prava građana dolazi zbog nedostataka u propisima iz nadležnosti ovih organa, kao i da inicira donošenje novih odluka i drugih opštih akata, kada smatra da je to od značaja za ostvarivanje i zaštitu prava građana.

Ova oblast delovanja Zaštinika građana zahteva veliko angažovanje ne samo Zaštitnika građana već i organa uprave, te se ova oblast ne može analizirati na godišnjem nivou jer je često za proces izmene neke odluke potrebno da prođe i po nekoliko godina.

Tako su u 2017. godini izmenjene dve Odluke Grada Novog Sada za koje je Zaštitnik građana podneo Inicijativu pre nekoliko godina, a to su Odluka o proizvodnji, distribuciji i snabdevanju toplotnom energijom iz toplifikacionog sistema Grada Novog Sada i Odluka o uređenju Grada Novog Sada (za koju je Inicijativa ponovljena 2017. godine).

Zaštitnik građana Grada Novog Sada je tokom prethodnih godina vodio više predmeta po pritužbama građana zbog nemogućnosti isključenja sa toplifikacionog sistema Grada Novog Sada. Zaštitnik građana Grada Novog Sada je pored navedenog postupanja, saglasno članu 33 stav 1 Odluke o Zaštitniku građana pre izvesnog vremena pokrenuo i postupak po sopstvenoj inicijativi, koji je imao za cilj analizu pozitivnopravnih propisa koji uređuju snabdevanje toplotnom energijom iz toplifikacionog sistema Grada Novog Sada, a radi iznalaženja adekvatnog predloga za lokalnu samoupravu.

Nakon analize propisa, Zaštitnik građana Grada Novog Sada je saglasno članu 27 Odluke o Zaštitniku građana, podneo nadležnim organima Grada Novog Sada inicijativu za izmenu i dopunu Odluke o snabdevanju toplotnom energijom iz toplifikacionog sistema Grada Novog Sada („Sl. list Grada Novog Sada“, br. 21/2011, 38/2012 i 34/2013), u smislu da se Odlukom predvidi mogućnost trajnog isključenja kupaca sa toplifikacionog sistema Grada Novog Sada.

Tokom prethodnih godina vođeni su aktivni razgovori o navedenom pitanju i analizirani modeli najboljeg rešenja.

Skupština Grada Novog Sada je na sednici održanoj 29. septembra 2017. godine donela Odluku o proizvodnji, distribuciji i snabdevanju toplotnom energijom iz toplifikacionog sistema Grada Novog Sada, koja u glavi XIII, član 92 omogućava kupcima pravo da otkazu korišćenje toplotne energije za grejanje, dok se u članu 94 opisuje postupak odlučivanja o zahtevu kao i postupak nakon donošenja odluke preduzeća.

Odlukom su propisani tehnički uslovi za isključenje sa toplifikacionog sistema čiji je cilj da se isključenjem pojedinaca ne remeti energetska sistem, kao i da se toplotni gubici u susednim prostorijama svedu na minimum, a da se građanima ostavi mogućnost raskida ugovora.

Ovako postupanje JKP „Novosadska toplana“ Novi Sad i uvažavanje predloga Zaštitnika građana je vrlo značajno sa aspekta zaštite prava građana, te predstavlja dobar primer saradnje organa uprave sa Zaštitnikom građana.

Tokom 2017. godine Zaštitnik građana je uputio dve Inicijative za izmenu/donošenje propisa, pri čemu je jedna od Inicijativa ponovljena, odnosno predmet sa istom tematikom je vođen i tokom 2015/2016. godine. Po drugoj upućenoj Inicijativi nije postupljeno tokom 2017. godine.

Tabela 5. Inicijative za izmenu/donošenje propisa

	Organ	Da li je postupljeno po inicijativi
1.	Gradska uprava za komunalne poslove	Da
2.	Gradska uprava za privredu	Ne

1.

Zaštitnik građana Grada Novog Sada, na osnovu odredbe člana 27 Odluke o Zaštitniku građana, uputio je Gradskoj upravi za komunalne poslove Grada Novog Sada Inicijativu radi usaglašavanja Odluke o uređenju Grada Novog Sada („Sl. list Grada Novog Sada“, br. 56/2012, 9/2013, 26/2013 i 69/2013, „Sl. glasnik RS“, br. 36/2014 - odluka US i „Sl. list Grada Novog Sada“, br. 13/2014, 28/2014, 33/2015 i 74/2016) i Odluke o utvrđivanju Vladičanskog dvora Eparhije Bačke Srpske pravoslavne crkve u Novom Sadu za spomenik kulture („Sl. glasnik RS“, br. 52/2007).

Naime, Zaštitnik građana je uvidom u pozitivno-pravne propise, utvrdio da Odluka o utvrđivanju Vladičanskog dvora Eparhije Bačke Srpske pravoslavne crkve u Novom Sadu za spomenik kulture i Odluka o uređenju Grada Novog Sada nisu u saglasnosti, odnosno da različito određuju zonu zaštite spomenika kulture Vladičanskog dvora Eparhije Bačke Srpske pravoslavne crkve u Novom Sadu, odnosno da nije na isti način definisano u kojoj zoni nije dozvoljeno postavljanje objekata i uređaja na javnoj površini.

Ovakva pravna situacija može dovesti do povrede prava građana, s obzirom da stvara pravnu nesigurnost kod građana jer ista pravna situacija nije na isti način regulisana u dva propisa doneta od strane dva nivoa vlasti, zbog čega je Zaštitnik građana Grada Novog Sada podneo Inicijativu za usaglašavanje navedenih propisa.

Povodom upućene Inicijative Zaštitnik građana Grada Novog Sada dobio je izjašnjenje Gradske uprave za komunalne poslove u kome se navodi da je doneta nova Odluka o uređenju Grada Novog Sada („Sl. list Grada Novog Sada“, br. 67/17), kojom je propisano da u okviru zone zaštite, utvrđene Odlukom o utvrđivanju Vladičanskog dvora Eparhije Bačke Srpske pravoslavne crkve u Novom Sadu za spomenik kulture, a precizirane skicom izrađenom od strane Zavoda za zaštitu spomenika kulture Grada Novog Sada, nije dozvoljeno postavljanje objekata i uređaja na javnoj površini.

Na osnovu navedenog, Zaštitnik građana Grada Novog Sada smatra da je usvojena Inicijativa Zaštitnika građana Grada Novog Sada za usaglašavanje navedenih propisa odnosno da je donošenjem nove Odluke o uređenju Grada Novog Sada otklonjeno neslaganje u vezi sa određivanjem granica zone zaštite Vladičanskog dvora.

2.

U predmetu koji je vođen pred Zaštitnikom građana Grada Novog Sada po pritužbi stanara stambene zgrade, pritužnici su se žalili na rad hostela, čija se delatnost obavlja u stambenoj zgradi. Osim navedene pritužbe, na rad ugostiteljskih objekata koji se nalaze u stambenim zgradama, Zaštitniku građana Grada Novog Sada je podnet veći broj pritužbi, u kojima su građani ukazivali na probleme koje imaju usled rada ugostiteljskih objekata u stambenim zgradama.

U cilju ostvarivanja i zaštite prava građana, Zaštitnik građana je uputio Gradskoj upravi za privredu Inicijativu za pokretanje postupka za donošenje Odluke kojom bi se bliže uredili tehnički i drugi uslovi za ugostiteljske objekte koji se nalaze u stambenim zgradama.

Nakon obraćanja Zaštitnika građana Grada Novog Sada, Gradska uprava za privredu je dostavila odgovor u kome nas obaveštava da će Grad Novi Sad u najskorije vreme svojim podzakonskim aktima regulisati bliže uslove rada ugostiteljskih objekata, pa i hostela u stambenim zgradama na teritoriji Grada Novog Sada.

PREDMETI POKRENUTI PO SOPSTVENOJ INICIJATIVI

Prema odredbi člana 33 Odluke o Zaštitniku građana, Zaštitnik građana pokreće postupak po pritužbi građana ili po sopstvenoj inicijativi, a prema odredbi člana 49 iste Odluke Zaštitnik građana može da postupi i po sopstvenoj inicijativi kada na osnovu sopstvenih saznanja ili na osnovu saznanja dobijenih iz drugih izvora, uključujući izuzetno i anonimne pritužbe, oceni da je aktom, radnjom ili nečinjenjem organa uprave došlo do povrede ljudskih prava i sloboda.

Tokom 2017. godine Zaštitnik građana Grada Novog Sada je po sopstvenoj inicijativi pokrenuo šest postupaka, od čega su dva završena Inicijativom za izmenu propisa, te su ti predmeti obrađeni u prethodnom pasusu.

1.

U toku 2017. godine Zaštitniku građana su se obratili građani koji ukazuju na problem koji je nastao iz razloga ponovnog pokretanja postupka izvršenja za dugovanja koja su građani imali prema JKP „Informatika“ Novi Sad, a koja su naplaćena u postupku izvršenja, te je za njih postupak izvršenja zaključen.

Naime, građani koji su nam se obratili ukazali su da su ponovo dobili pozive od javnih izvršitelja da dostave dokaze za dugovanja iz ranijeg perioda, iako je izvršni postupak povodom tih dugovanja zaključen zaključkom izvršitelja. Na navedeni način, od građana se zahteva ponovno dostavljanje dokaza o uplati za dugovanja koja su stara više godina, a koje neretko građani ni ne čuvaju, s obzirom da je postupak izvršenja prema njima okončan.

Na navedeni način građani se dovode u nezavidnu situaciju, u kojoj moraju da dokazuju nešto što je već dokazano, moraju da traže dokaze o tome kako ne bi dva puta platili

isti dug, iz razloga što, kako navode, novac koji su uredno uplatili javnom izvršitelju u postupku izvršenja, nije uplaćen na račun JKP „Informatika“ Novi Sad.

Predmetni postupak je još uvek u toku. Do dana pisanja izveštaja Zaštitnik građana se obratio JKP „Informatika“ Novi Sad i Komori javnih izvršitelja Republike Srbije od kojih je dobio izjašnjenje. Naime, radi se o veoma kompleksnoj situaciji jer su pojedini građani faktički isplatili dugovanje prema JKP „Informatika“ Novi Sad putem javnih izvršitelja, ali izvršitelj nije uplatio dugovani iznos na račun JKP „Informatika“ Novi Sad tako da, posmatrano iz ugla JKP „Informatika“ Novi Sad dugovanje i dalje postoji i postupak prinudne naplate ne može da se okonča. Sa druge strane su građani koji su platili dugovanje ili deo dugovanja, ali se pozivaju od strane izvršitelja, koji su u postupku kontrole dobili ovakve predmete, da dostave dokaze o uplati. Pojedini građani imaju dokaze, a pojedini ne, s obzirom da se radi o postupcima koji su se vodili pre nekoliko godina. Sa aspekta izvršitelja radi se o postupcima koji nisu okončani, s obzirom da je JKP „Informatika“ Novi Sad ukazala kako izvršiteljima tako i Komori izvršitelja da dug nije izmiren, zbog čega izvršitelji i dalje moraju da postupaju u tim predmetima i da pozivaju građane da dostave dokaze o uplati u cilju okončanja postupaka izvršenja.

Zaštitnik građana će u narednom periodu, a nakon što budu prikupljene sve pravno-relevantne informacije, o navedenom postupanju obavestiti organe Grada Novog Sada radi sagledavanja i rešavanja ovog veoma kompleksnog problema.

2.

Zaštitniku građana Grada Novog Sada obraćali su se u prethodnom periodu i građani koji ukazuju na manjkavosti postojećih kriterijuma koji se primenjuju na umanjeње obaveza plaćanja komunalnih usluga porodicama sa troje ili više dece.

Naime, Zaštitniku građana dostavljen je pisani dokument u kom su pobrojane nepravilnosti u gradskoj Odluci koja uređuje predmetnu problematiku sa predlogom da se Odluka za 2018. godinu kao i buduće Odluke bolje definišu, odnosno da se kriterijumi iz Odluke izmene.

Imajući u vidu navode iz predmetnog obraćanja kao i važnost iznalaženja mogućnosti za rešavanje ovog problema, Zaštitnik građana Grada Novog Sada se obratio Gradskoj upravi za socijalnu i dečiju zaštitu i Gradskoj upravi za komunalne poslove. Oba organa su dostavila izjašnjenja Zaštitniku građana da su nakon sagledavanja primedbi na koje im je ukazano, veći deo primedbi usvojili i na osnovu istih doneli Odluku o utvrđivanju kriterijuma za umanjeње obaveze plaćanja komunalnih usluga porodicama sa troje ili više dece u 2018. godini („Sl. list Grada Novog Sada“ br. 68/2017).

3.

Zaštitniku građana Grada Novog Sada je tokom 2013. godine podnet veći broj pritužbi građana, kao i Skupština zgrada, koji su izražavali nezadovoljstvo zbog naplate dimničarskih

услуга и тим поводом Заштитник грађана је покренуо поступак контроле законитости ЈКП „Stan“ Нови Сад и ЈКП „Informatika“ Нови Сад.

Nakon analize dostavljenih odgovora kao i svih pozitivno pravnih propisa kojima je regulisana predmetna oblast, baveći se u konkretnom slučaju kontrolom rada javnog preduzeća kome je povereno obavljanje ove komunalne delatnosti i javnog preduzeća koje vrši naplatu ove usluge za korisnike usluge objedinjene naplate, Zашtitnik грађана је уочио одређене неправилности у раду јавних предузећа, те је тим поводом ЈКП „Stan“ Нови Сад и ЈКП „Informatika“ Нови Сад упutio Preporuke.

Zашtitniku грађана достављен је одговор ЈКП „Stan“ Нови Сад у ком су суштinski Zашtitnika грађана обавестили да је саčinjen каталог dimnjaka, да је isti оперативно функционалан и да је потребна надogradnja истог од стране ЈКП „Informatika“ Нови Сад.

Zашtitnik грађана се потом обратио ЈКП „Informatika“ Нови Сад ради прибављања информација о активностима које је до данас предузело ЈКП „Informatika“ Нови Сад у погледу саčinjavanja евиденције корисника dimničarsких услуга које води ЈКП „Stan“ Нови Сад, као и евентуалним даљим активностима и временским оквирима за предузимање истих. Предмет је и даље у току.

4.

Zашtitnik грађана је у 2017. години покренуо и поступак по сопstvenoj иницијативи са циљем да испита начин уписивања деце у ПУ „Radosno detinjstvo“ Нови Сад, односно модел уписа деце. Једна мајка, која је жељела да остane анонимна, је истакла примедбу да немају сва деца једнаке могућности за упис због датума рођења.

Naime, u svom obraćanju притужителјка наводи да у септембру 2017. године није расписан други круг за пријем деце у предшколску установу, односно да су сва деца уписана у априлском уписном року. Међутим, у априлском уписном року право на конкурисање имала су деца рођена у периоду од 01. марта 2016. до 31. августа 2016. на преко 500 расписаних места, док су за децу рођену у периоду од 01. септембра 2016. до 28. фебруара 2017. године расписана само 23 слободна места.

Takoђе, за децу која су старија годину дана, односно рођена у периоду од 01. марта 2015. године до 29. фебруара 2016. године, када је нова шанса за упис деце, расписано је само 81 место, које припада deci рођеној у rasponu од годину односно две године, јер су неке групе меšovите. Nadalje се број места само smanjuje.

Iz navedenog произилази да деца рођена у периоду од 01. септембра до 28. фебруара било које године имају право да конкуришу на мање од 100 места, док деца рођена у периоду од 01. марта до 31. августа било које године имају право да конкуришу на више од 500 места.

Povodom predmetnog обраћања Zашtitniku грађана су достављена изјаšnjenja ПУ „Radosno detinjstvo“ Нови Сад, а предмет је и даље у току.

OSTALI PREDMETI VOĐENI U 2017. GODINI

Tokom rada u predmetima po pritužbama građana, najveći broj predmeta se završi na neki drugi način, odnosno bez potrebe za donošenjem Preporuke, davanjem Mišljenja ili upućivanja Inicijative za donošenje/izmenu propisa. Kako je napred već i navedeno, višestruko veći broj predmeta se završi konstatacijom Zaštitnika građana da je organ uprave rešio problem na koji građanin ukazuje, nego što je broj predmeta u kojima je bilo potrebe za donošenjem Preporuke da bi problem na koji građanin ukazuje bio otklonjen. Nadalje će biti predstavljeni neki od predmeta koji su završeni na drugi način u odnosu na predmete koji su već obrađeni napred u tekstu.

1.

U predmetu koji je vođen pred Zaštitnikom građana Grada Novog Sad po pritužbi građanke R.D., pritužilja se žalila na rad Gradske poreske uprave iz razloga naplate poreza na imovinu za stan u Novom Sadu, od dva poreska obveznika, nekoliko godina unazad, od kojih je jedan poreski obveznik preminuo, a drugi je nosilac prava plodouživanja, dok zemljišno-knjižni vlasnik nije poreski obveznik.

Pritužilja je tokom 2016. godine izjavila dva prigovora, dva podneska sa molbom za rešavanje po prigovorima, potom dve žalbe zbog „ćutanja uprave“ i dve pritužbe Regionalnom centru Novi Sad, kao i tužbu Upravnom sudu u Beogradu, ali po istima nije postupljeno.

Nakon obraćanja Zaštitnika građana Grada Novog Sada, Gradska poreska uprava je dostavila odgovor i izvestila Zaštitnika građana da je u prvostepenom postupku kancelarijske kontrole donet Zaključak o spajanju predmeta, Rešenje o otpisu neosnovanih zaduženja i Rešenje o utvrđivanju poreza na imovinu za predmetnu nepokretnost.

U konkretnom predmetu problem na koji je ukazala pritužilja je rešen u roku od mesec dana od dana obraćanja Zaštitnika građana organu na čiji rad se pritužilja žalila, i ovaj predmet je tipičan primer dobre saradnje između Zaštitnika građana Grada Novog Sada i organa uprave, ali navedeni predmet nije jedini primer dobre saradnje između navedena dva organa Grada Novog Sada.

2.

U predmetu koji je vođen pred Zaštitnikom građana Grada Novog Sada po pritužbi D.O., pritužilac se žalio na rad Gradske uprave za urbanizam i građevinske poslove zbog nedonošenja rešenja po zahtevu za ozakonjenje stana.

Zaštitnik građana Grada Novog Sada obratio se Gradskoj upravi za urbanizam i građevinske poslove od koje je dostavljen dopis u kome je navedeno da je Uprava donela rešenje o ozakonjenju, da je rešenje uručeno pritužiocu, kao i da je isto postalo pravnosnažno.

Imajući u vidu da je Gradska uprava za urbanizam i građevinske poslove odlučila o zahtevu pritužioca u veoma kratkom roku, a nakon obraćanja Zaštitnika građana Grada Novog Sada, postupak pred Zaštitnikom građana Grada Novog Sada je obustavljen. Ovakvo postupanje Gradske uprave za urbanizam i građevinske poslove predstavlja primer dobre uprave i saradnje sa Zaštitnikom građana Grada Novog Sada.

3.

Tokom rada na nekoliko predmeta slične sadržine utvrđeno je da ne postoji nadležni organ Grada Novog Sada za postupanje po prijavama u kojima se ukazuje na razne probleme koji se dešavaju na parcelama koje su svojina Grada Novog Sada, odnosno javna svojina, ali koje nisu javne namene već u prirodi predstavljaju neuređeno zemljište.

Navedeno je utvrđeno u predmetima povodom pritužbe K.S. na rad Gradske uprave za inspeksijske poslove Grada Novog Sada, Odsek komunalne inspekcije iz razloga što nisu obavili očekivani posao po prijavi za zauzeće i narušavanje javne površine, kao i u predmetu po pritužbi građanke J.I., u kom se Zaštitnik građana zbog nenadležnosti takođe Komunalne inspekcije obratio i Ministarstvu poljoprivrede šumarstava i vodoprivrede, Sektoru Poljoprivredne inspekcije (s obzirom da se radilo o parceli koja je takođe u javnoj svojini Grada Novog Sada, ali koja je u prirodi njiva druge klase) i dobio izjašnjenje da ni Poljoprivredna inspekcija nije nadležna za postupanje, s obzirom da se radi o svojini Grada Novog Sada.

Povodom ovih predmeta Zaštitnik građana je utvrdio činjenicu da organi Grada Novog Sada nisu nadležni za postupanje po prijavama koje se odnose na bespravna zauzeća na parcelama u javnoj svojini Grada, potom da ni nakon više sastanaka i komunikacije sa organima nije bilo moguće utvrditi nadležnost nekog drugog organa za postupanje, kao i činjenicu da se na predmetnim parcelama vrši uzurpacija koja nije sankcionisana.

Zbog navedenog Zaštitnik građana Grada Novog Sada planira da o navedenom činjenju/nečinjenju obavesti organe Grada Novog Sada u toku 2018. godine, a u cilju zaštite prava građana Grada Novog Sada, odnosno u cilju iznalaženja rešenja za ovakve situacije koje nisu usamljene u praksi.

4.

U predmetu po prituži D.Š. na rad JKP "Vodovod i kanalizacija" Novi Sad iz razloga nepostupanja preduzeća po ugovoru o izgradnji kanalizacionog priključka koji je zaključen pre mnogo godina, javno preduzeće je pokazalo razumevanje za problem građanina i učinilo dodatni napor da se ugovor izvrši. U tom cilju preduzeće, odnosno Nadzorni odbor preduzeća doneo je odluku o izgradnji priključka i nakon malih tehničkih problema, građaninu izgradio priključak na koji je imenovani čekao godinama.

5.

U predmetu po pritužbi J.S. građanin je ukazao na manjkavosti Odluke o taksu prevozu putnika sa aspekta zaštite podataka o ličnosti, smatrajući da se primenom pojedinih odredaba

odluke vrši povreda prava грађана-taksista, odnosno da se bez potrebe javno ističu podaci o ovim licima, koji mogu biti zloupotrebjeni. Zaštitnik грађана se obratio Gradskoj upravi za saobraćaj i puteve i Povereniku za informacije od javnog значаја i заштиту података o личности, a postupak je i dalje u toku.

6.

U predmetu po prituži Š.Z. na rad JKP "Vodovod i kanalizacija" Novi Sad iz razloga što nije dobio odgovor povodom primedbi koje je uputio na račun za vodu, imenovani je uputio preduzeću primedbe na račun koje se tiču zastarelosti potraživanja (s obzirom da vodomer nije očitavan 10-ak godina), zatim iz razloga obračuna cene vode za uklanjanje vode iako on koristi septičku jamu koja nije čišćena od strane navedenog preduzeća, odnosno nema kanalizaciju, te na vodomer koji nije zamenjen više godina, a samim tim i na tačnost očitavanja koje je vršeno sa istim.

Predmetni postupak je bio u toku na kraju izveštajne godine, ali je otvorio više значајnih pitanja koja su vezana za rad ovog preduzeća, a na koja su nam u toku godine ukazali i drugi грађани prilikom usmenih razgovora. Radi se, pre svega, o načinu očitavanja vodomera, kao i o načinu naplate cene za izvršene usluge, sa kojim problemima će se Zaštitnik грађана baviti u narednom periodu.

7.

Zaštitnik грађана Grada Novog Sada sproveo je postupak po pritužbi Skupštine zgrade TR iz Novog Sada na rad Gradske uprave za inspeksijske poslove kojoj su podneli prijavu zbog bespravnog zauzeća dela zajedničkih prostorija zgrade od strane jednog od stanara zgrade.

Zaštitnik грађана Grada Novog Sada obratio se Gradskoj upravi za inspeksijske poslove od koje je dostavljen dopis u kom je navedeno da je od strane komunalnog inspektora izvršen terenski inspeksijski nadzor i tom prilikom je konstatovano da su vrata kroz koja se ulazi u zajednički prostor i izlazi u dvorište stambene zgrade, a koja se nalaze pored vrata stana stanara, za koga tvrde da je izvršio bespravno zauzeće zajedničkih prostorija, zaključana. Takođe, komunalni inspektor je utvrdio da stambena zajednica nije formirana u skladu sa članom 40 i članom 42 Zakona o stanovanju i održavanju zgrada, odnosno nisu još formirani organi stambene zajednice, te je stambenoj zajednici upućen dopis sa preporukama za otklanjanje nepravilnosti u roku od trideset dana od dana dostavljanja dopisa. Nadalje, u dopisu se navodi da će nakon otklanjanja navedenih nepravilnosti, komunalni inspektor pokrenuti postupak inspeksijskog nadzora.

Imajući u vidu činjenicu da je Gradska uprava za inspeksijske poslove preduzela mere iz svoje nadležnosti Zaštitnik грађана Grada Novog Sada je obustavio postupak.

8.

Zaštitnik građana Grada Novog Sada pokrenuo je postupak po pritužbi MT koji je naveo problem u vezi rešavanja predmeta koji se odnosi na zemljište dobijeno u postupku komasacije.

Zaštitnik građana Grada Novog Sada obratio se Gradskoj upravi za imovinu i imovinsko-pravne poslove, od koje je dostavljen dopis, u kome se između ostalog navodi, da se Uprava obratila Skupštini Grada Novog Sada, Komisiji za kadrovska pitanja, gde je ukazala na potrebu obrazovanja nove Komisije za sprovođenje komasacije na teritoriji katastarskih opština u Gradu Novom Sadu, s obzirom na postojanje više predmeta (i onih koji su već rešavani u ranijim sazivima Komisije, ali nisu pravosnažno okončani, kao i novih predmeta) koji bi se rešavali u okviru Komisije. Nadalje, navodi se da sve dok se ne imenuje novi sastav Komisije za sprovođenje komasacije na teritoriji katastarskih opština u Gradu Novom Sadu, postojeći predmeti se ne mogu uzeti u rad.

Povodom navedenog problema Zaštitnik građana Grada Novog Sada obavestio je o istom Skupštinu Grada Novog Sada i predložio da Skupština Grada Novog Sada preduzme mere iz svoje nadležnosti radi imenovanja Komisije za sprovođenje komasacije na teritoriji katastarskih opština u Gradu Novom Sadu. Postupak je još uvek u toku.

AKTIVNOSTI ZAŠTITNIKA GRAĐANA NA POLJU LJUDSKIH PRAVA

U 2017. godini Zaštitnik građana Grada Novog Sada je bio vrlo aktivan na polju ljudskih prava.

Sprovedena su tri istraživanja i dve edukacije o marginalnim grupama, i to: deca, žrtve nasilja, LGBTI populacija, osobe sa invaliditetom i mladi.

Edukacija mladih do 26 godina – savetnik za mlade

Tokom proteklih nekoliko godina Zaštitnik građana sprovodi edukaciju mladih na teritoriji Grada Novog Sada o njihovim pravima i o nadležnostima Zaštitnika građana u okviru edukacije pod nazivom „Savetnik za mlade“. Opšti cilj ove edukacije je bio da se obezbedi prisutnost i održivost učešća Zaštitnika građana Grada Novog Sada u borbi za osnovna ljudska prava i slobode i jačanju društvenog integriteta, dok je posebni cilj bio promocija i afirmisanje Zaštitnika građana Grada Novog Sada, kao i ostvarivanje direktnog kontakta sa učenicima i upoznavanje učenika sa pravima, obavezama i slobodama zagarantovanim ustavom, međunarodnim aktima, zakonima i drugim pravnim propisima. Pored informisanja cilj je bio i pružanje saveta učenicima kako da ostvare, uživaju i zaštite svoja prava. Tokom edukacije, učenici su upoznati sa Konvencijom o pravima deteta, kao i sa osnovnim principima ove konvencije.

U okviru navedene edukacije bili su obuhvaćeni učenici sedmih i osmih razreda osnovnih škola na teritoriji Grada Novog Sada, koji su kroz edukaciju informisani o ljudskim pravima i slobodama, o tome kako i na koji način svako dete može da koristi svoja prava, a da pritom ne ugrožava prava drugih. Takođe, učenicima je približen i mehanizam zaštite prava i načina kako da ostvare svoja prava, te im je podignut nivo znanja o instituciji Zaštitnika građana Grada Novog Sada i uloge koju on ima. Učenicima su prezentovani primeri iz prakse, radi lakšeg prepoznavanja situacija u kojima je narušeno neko ljudsko pravo, sa ciljem da se smanji vršnjačko nasilje i poveća tolerancija i jednakost među učenicima u osnovnim školama.

Kroz edukaciju je prošlo 2000 učenika, edukacija je trajala jedan školski čas, a na kraju edukacije vršena je evaluacija uspešnosti kako bi se utvrdili efekti rada, te je podeljen edukativni materijal koji se tiče Zaštitnika građana Grada Novog Sada. Edukaciju su vršili savetnici za mlade, po struci diplomirani pravници. Edukacija je organizovana u sledećim školama: „Marija Trandafil“ Veternik, „Ivan Gundulić“ Novi Sad i Čenej, „Branko Radičević“ Novi Sad, „Svetozar Marković – Toza“ Novi Sad, „Sonja Marinković“ Novi Sad, „Đorđe Natošević“ Novi Sad, „Jožef Atila“ Novi Sad, „Petefi Šandor“ Novi Sad, „22. Avgust“ Bukovac i „Dušan Radović“ Novi Sad.

Istraživanje i edukacija o saobraćaju i saobraćajnoj kulturi u Novom Sadu

Tokom 2017. godine organizovano je istraživanje i edukacija o saobraćaju i saobraćajnoj kulturi u Novom Sadu, koja je imala za cilj unapređenje bezbednosti dece kao biciklista u saobraćaju u Novom Sadu, kroz edukaciju o pravima i obavezama koje imaju.

Ciljna grupa su bili učenici petih razreda osnovnih škola u Novom Sadu, s obzirom da u tom uzrastu stiču starosni uslov propisan zakonom za samostalno učestvovanje u saobraćaju kao biciklisti (12 godina života). Deca tog uzrasta su posebno ugrožena u saobraćaju, s obzirom na to da u velikoj meri koriste saobraćajne površine namenjene motornim vozilima, koja zbog svoje snage predstavljaju potencijalnu opasnost za izložene vozače bicikla.

Edukacijom su bili obuhvaćeni učenici petih razreda svih osnovnih škola na teritoriji Grada Novog Sada, dakle i samog grada, ali i prigradskih naselja. Učenicima su održana predavanja u trajanju od 45 minuta, tokom kojih su učenici upoznati sa osnovnim saobraćajnim lekcijama i zakonskim obavezama koje se odnose na ovu kategoriju učesnika, grupom saobraćajnih znakova neophodnoj deci ovog uzrasta, osnovama provere tehničke ispravnosti bicikla, kao i neophodnom opremom za bicikle kako bi bezbedno učestvovali u saobraćaju. Sva predavanja su praćena prezentacijom izrađenom za ovu namenu, a predavači su bili inženjeri saobraćaja. Na kraju svakog predavanja organizovan je kratak upitnik kao evaluacija predavanja, da bi se proverilo znanje učenika. Učenici su na kraju dobili tzv. „biciklističke dozvole“ kao dokaz da su usvojili prenetu znanja.

Istraživanje o položaju osoba sa invaliditetom i pravima deteta,
vršnjačko prihvatanje i prepoznavanje
„Mi smo jednaki, zar ne?“

Osnovni cilj ovog istraživanja je bila analiza trenutnog stanja među učenicima novosadskih škola kada je reč o prihvatanju dece sa invaliditetom i ispitivanja mogućnosti za stvaranje uslova za veću vidljivost osoba (dece) sa invaliditetom i pokazivanje njihovih postignuća – šta mogu. Ovo istraživanje je imalo za cilj i poboljšanje inkluzije dece sa smetnjama u razvoju, osoba sa invaliditetom i dece koja pohađaju redovne škole – Inkluzija kroz zajedničke radionice i nastupe mladih sa invaliditetom. Jedan od ciljeva istraživanja je bio i da se putem razgovora sa vršnjacima prepoznaju inkluzivni procesi u školi, da se kroz anketu i razgovore uoči da li mladi znaju šta je inkluzija, da li razumeju inkluziju i njen značaj kroz doprinos razvoju društva koje bi kroz inkluziju davalo jednaku šansu svima. Potom, cilj je bio i povećanje nivoa tolerancije u socijalnom okruženju i razvijanje društvene svesti, kao i postavljanje novih oblika prihvaćenosti, a rušenje starih stereotipnih mišljenja, kao i socijalizacija i rehabilitacija kroz rad sa decom sa smetnjama u razvoju i osoba sa invaliditetom.

Ovim istraživanjem su bili obuhvaćeni učenici viših razreda osnovnih škola i učenici nižih razreda srednjih škola. Učenici su popunjavali upitnike pre realizacije dela istraživanja koje je imalo za cilj edukaciju, a pored učenika bili su uključeni i nastavnici, profesori, pedagozi, psiholozi i direktori škola.

U delu istraživanja koji je imao za cilj edukaciju učestvovali su mladi sa invaliditetom – učenici ŠOSO „dr Milan Petrović“, članovi hora ISON i članovi dramske sekcije „Teatar dobrih vibracija“, koji su predstavili svoja dostignuća, svoje životne puteve, svoje udruženje, sekciju i školu kroz stvaralački rad i interaktivnu diskusiju.

Svi učenici su dobili brošuru o pravilnom ophođenju prema osobama sa invaliditetom, koja kroz sliku i kratak opis privlači pažnju deteta.

U okviru ove edukacije aktivnosti su organizovane u sledećim školama: OŠ „Dušan Radović“ Novi Sad; OŠ „Žarko Zrenjanin“ Novi Sad; OŠ „Nikola Tesla“ Novi Sad; OŠ „Đura Jakšić“ Kać; OŠ „Jovan Jovanović Zmaj“ Sremska Kamenica; OŠ „Ivo Andrić“ Budisava; OŠ „Kosta Trifković“ Novi Sad; SŠ „Svetozar Miletić“ Novi Sad; Gimnazija „Jovan Jovanović Zmaj“ Novi Sad i Gimnazija „Laza Kostić“ Novi Sad.

Podaci dobijeni upitnikom nisu bili zadovoljavajući. Čak 97% učenika misli da je invalidnost bolest, a ne stanje, vidi svoje vršnjake kao jadne, nezaštićene, manje sposobne. Niko nije naveo da poznaje osobu sa invaliditetom koja je zaljubljena, te im je strana misao da osobe sa invaliditetom mogu da zasnuju bračnu zajednicu sa osobom koja nema invaliditet. Više od dve trećine ispitanika nije umelo da objasni značenje reči inkluzija, a 89% učenika je izjavilo da ne bi sedelo u klupi sa osobom koja ima neki invaliditet. Sa druge strane 50% učenika je naveo da smatraju da su osobe sa invaliditetom sposobne za neki sport, a 23% je

изјавило да би pomoglo osobama sa invaliditetom, ali da ne znaju kako bi to mogli da urade. Takođe, 35% učenika osnovnih i 70% učenika srednjih škola je izjavilo da je sramota imati invaliditet.

Sa druge strane, učenici koji su u anketi naveli da poznaju osobu sa invaliditetom, ili da im je čak član porodice osoba sa invaliditetom, imali su potpuno drugačije odgovore, što potvrđuje da lično iskustvo menja stavove, te ostavlja mogućnosti da se daljim radom sa učenicima može povećati i stepen uspešnosti inkluzije.

Od svih anketiranih učenika, 95% nije odgovorilo na pitanje da li zna za neku poznatu ličnost koja je osoba sa invaliditetom.

Istraživanje o „Kutijama poverenja“ u osnovnim i srednjim školama na teritoriji Grada Novog Sada

Pod nasiljem se podrazumeva svaki oblik jednom učinjenog ili ponovljenog verbalnog ili neverbalnog ponašanja koje ima za posledicu stvarno ili potencijalno ugrožavanje zdravlja, razvoja ili dostojanstva dece/učenika. Nasilje ugrožava osnovno pravo na fizički, psihički i socijalni integritet čoveka i kao takvo je uvek bolno i razorno ne samo za pojedinca već i za društvo. U pitanju je namerno i neopravdano nanošenje štete drugome.

Nakon što je tokom 2016. godine utvrđeno da je u jednoj školi u Novom Sadu vršeno zlostavljanje nad učenicom od strane grupe učenika, Koordinaciono telo za borbu protiv nasilja u osnovnim i srednjim školama u Novom Sadu je naložilo školama da postave „Kutije poverenja“, kako bi učenici imali mogućnost anonimne prijave zlostavljanja ili bilo kog drugog vida nasilja koji trpe kako oni lično tako i neko od njihovih vršnjaka. Iz tog razloga je Zaštitnik građana tokom 2017. godine sproveo Istraživanje kako bi utvrdio da li su u svim školama u Novom Sadu postavljene „Kutije poverenja“, kao i koji efekat su proizvele, odnosno da li se na taj način doprinelo povećanju zaštite prava deteta.

U istraživanje su bile uključene sve državne i privatne, osnovne i srednje škole u Gradu Novom Sadu (dakle i sve škole iz okolnih naseljenih mesta koja gravitiraju Novom Sadu). Istraživači su obavili razgovore sa psihološko – pedagoškim službama u školama (u pojedinim školama su se priključivali i direktori), da bi se dobili verodostojniji podaci od onih koji se mogu dobiti samo popunjavanjem upitnika. 90% svih škola je popunilo dostavljene upitnike. Istraživanje je sprovedeno anonimno i na dobrovoljnoj bazi, a u cilju prikupljanja što verodostojnijih podataka.

Utvrđeno je da su dečaci češće izraženiji kao nasilnici od devojčica, ali i da su češće izloženi nasilju. Takođe, što je bilo i očekivano, utvrđeno je da su učenici osnovnih škola skloniji vršnjačkom nasilju, ali ne i svesni ozbiljnosti i posledica koje ostaju nakon izvršenog bilo kog od oblika nasilja, što je bilo i očekivano, imajući u vidu emocionalnu zrelost dece tog uzrasta. Shodno tome, „Kutije poverenja“ su postavljene u 90% osnovnih škola, u odnosu na 60% srednjih škola u kojima su iste postavljene. Takođe, u 80% škola „Kutije poverenja“ su

postavljene na način da omogućavaju anonimne prijave, a iste se pregledaju redovno, u svim školama bar jednom nedeljno.

Postavljanje „Kutija poverenja“ je imalo efekata u smislu lakše prijave, jer decu motiviše upravo anonimnost. Iz tog razloga u pojedinim školama postoji više postavljenih kutija, u cilju izbora načina prijave koji najviše odgovara učeniku koji vrši prijavu.

Kako je nasilje i dalje prisutno u školama, i pored svih mera prevencije koje su do sada preduzete, posebno ako se ima u vidu da se ponavljaju učenici koji vrše nasilje, u smislu da nakon intervencije u jednom slučaju, oni pronađu drugu žrtvu, a da je u svim tim slučajevima izražena i nesaradnja roditelja deteta koje vrši nasilje, Zaštitnik građana planira da se i u narednom periodu aktivno bavi prevencijom nasilja u školama.

Istraživanje o položaju LGBTI populacije u Novom Sadu

Prethodnih godina Zaštitnik građana Grada Novog Sada se već bavio ovom posebno osetljivom grupom, a ove godine sprovedeno je istraživanje koje je imalo za cilj da se ostvari odgovarajući uvid u ovu problematiku kako bi se kreirale mogućnosti za različite oblike aktivnosti za unapređenje položaja pripadnika LGBTI populacije u Gradu Novom Sadu. Svrha istraživanja je bila da se identifikuje kako LGBTI građani i građanke koji žive u Novom Sadu doživljavaju ostvarivanje svojih osnovnih prava.

Istraživanje je bilo sprovedeno u dva segmenta. Prvi deo je činilo anonimno popunjavanje upitnika od strane pripadnika LGBTI populacije i pripadnika opšte populacije, o tome kako oni vide položaj LGBTI populacije u Gradu Novom Sadu. Istraživanje je sprovedeno anonimno da bi se na taj način dobili što verodostojniji podaci. Učestvovao je 101 pripadnik LGBTI populacije i 243 ispitanika opšte populacije. Drugi segment istraživanja je činila fokus grupna diskusija, odnosno grupni razgovor sa pripadnicima LGBTI populacije, bilo je prisutno 12 učesnika, a iznosili su svoja lična iskustva sa diskriminacijom, nasiljem i uznemiravanjem na poslu, obrazovanjem, zdravstvenom zaštitom, socijalnim uslugama i bezbednošću na javnim mestima, pri čemu većina ispitanika nisu aktivisti za zaštitu prava LGBTI populacije.

Iako je pravni okvir koji reguliše položaj LGBTI populacije u Srbiji generalno zadovoljavajući, u smislu garancije jednakih prava i zabrane diskriminacije, u praksi se pripadnici ove populacije osećaju diskriminisano. Iako su pripadnici opšte populacije postavili LGBTI populaciju na pretposlednje mesto grupa koje se suočavaju sa diskriminacijom, pripadnici LGBTI populacije su sebe stavili na prvo kao grupu koja najviše trpi diskriminaciju.

Ono što je značajno za aspekt rada Zaštitnika građana, s obzirom da u dosadašnjem radu nije podneta nijedna pritužba od strane pripadnika LGBTI populacije na rad organa uprave Grada Novog Sada, u ovom istraživanju su pripadnici LGBTI populacije naveli da najviše uznemiravanja trpe iz svoje bliže okoline, dakle od kolega i koleginica iz škole ili sa

posla, potom od članova porodice, zatim prolaznika na ulici, potom huligana i navijača, dok je samo 1% ispitanika naveo da su u pitanju javni službenici.

Međutim, ono što je zabrinjavajući podatak za savremeno društvo u kom živimo, to je da je čak 43% ispitanika opšte populacije izjavilo da bi pokušalo da „leči“ svoje dete ukoliko bi izjavilo da je pripadnik LGBTI populacije, dakle u Gradu Novom Sadu veliki procenat opšte populacije i dalje smatra da je pripadnost LGBTI populaciji bolest. Iz tog razloga verovatno nije ni začudio podatak da se pripadnici LGBTI populacije tek na kraju obraćaju roditeljima, dok se pre njih povere prvo svojim prijateljima, kolegama, braći i sestrama...

Ono što je ohrabrujući, svakako i očekivani podatak, to je da lično poznanstvo nekog pripadnika LGBTI populacije ruši stereotipe. Iz tog razloga Zaštitnik građana planira da se i u narednom periodu bavi prevencijom diskriminacije pripadnika LGBTI populacije, kroz dalji razgovor i edukacije na ovu temu, upravo u cilju približavanja pripadnika LGBTI populacije pripadnicima opšte populacije, i rušenju stereotipa da je potrebno pronaći „lek za tu bolest“.

Iako je mnogim propisima zabranjena diskriminacija LGBTI populacije, postoje propisi koje je potrebno unaprediti da bi se diskriminacija koja ipak postoji umnogome umanjila. Tako pripadnici LGBTI populacije, kako nemaju mogućnost sklapanja braka u Srbiji, nemaju ni mogućnost nasleđivanja svog partnera, pravo na porodičnu penziju, zdravstvenu zaštitu preko osiguranog partnera, i sl., odnosno izjednačeni su u tom smislu sa pripadnicima opšte populacije u situaciji kada su pripadnici različitog pola stupili u vanbračnu zajednicu. Dakle, kako je ovo pitanje od značaja za mnogo širi krug građana od pripadnika LGBTI populacije, jer je u pitanju zakonska regulativa, ovo pitanje je potrebno dodatno razraditi na širem nivou od Grada Novog Sada.

Na fokus grupnoj diskusiji su bili prisutni pripadnici LGBTI populacije koji su svojoj okolini priznali svoju seksualnu orijentaciju. Zaključak diskusije je bio da je Grad Novi Sad tolerantnija sredina u odnosu na ostala naseljena mesta u Vojvodini, da su u manjoj meri zastupljeni slučajevi diskriminacije i da postoji niži nivo predrasuda. Ipak, mesta za poboljšanje položaja svakako da ima, te bi u narednom periodu trebalo nastaviti sa kampanjama koje za cilj imaju jačanje svesti i smanjenja diskriminacije, s obzirom da su svi učesnici fokus grupne diskusije ipak izjavili da moraju mnogo da se prilagođavaju svom okruženju da bi trpeli manje nerazumevanja, te da moraju oprezno da pristupe kada iznose svoje stavove.

Rezultati ovog istraživanja su predstavljani na Konferenciji koja je održana 13. decembra 2017. godine.

Poseta mesnim zajednicama

Tokom jeseni 2017. godine Stručna služba Zaštitnika građana Grada Novog Sada je sprovela Program obilaska Mesnih zajednica na teritoriji Grada Novog Sada u cilju efikasnijeg obavljanja poslova iz svoje nadležnosti.

Zaštitnik građana Grada Novog Sada sačinio je Program obilaska Mesnih zajednica na teritoriji Grada Novog Sada. Osnovni ciljevi ovog Programa su bili približavanje institucije Zaštitnika građana samim građanima, upoznavanje građana sa položajem i ulogom Zaštitnika građana, kao i sa nadležnostima institucije i postupkom pred istim, upoznavanje građana sa njihovim pravima i obavezama kao i promocija institucije Zaštitnika građana.

U periodu septembar – novembar 2017. godine zaposleni u Stručnoj službi Zaštitnika građana Grada Novog Sada obišli su 11 mesnih zajednica na teritoriji Grada Novog Sada, i to: Mesna zajednica Kać, Mesna zajednica Bukovac, Mesna zajednica Sremska Kamenica, Mesna zajednica Veternik, Mesna zajednica Futog, Mesna zajednica Stepanovićevo, Mesna zajednica Kovilj, Mesna zajednica Rumenka, Mesna zajednica Kisač, Mesna zajednica Ledinci i Mesna zajednica Begeč.

Građani su u neposrednom kontaktu sa zaposlenima iz Stručne službe iznosili probleme, ali isto tako dobili informaciju, u slučaju ukazivanja na problem čije rešavanje nije u nadležnosti Zaštitnika građana, koji je organ nadležan za rešavanje njihovih problema.

Građani su najčešće ukazivali na komunalne probleme kao što su: nedostatak kanalizacione mreže, nedostatak vodovodne mreže, visok nivo podzemnih voda i stanje putne mreže, potom problemi u vezi držanja domaćih životinja, nerešavanje problema pasa lualica, problemi vezani za rad Službe za zdravstvenu zaštitu dece i slično.

S obzirom da je Program obilaska mesnih zajednica na teritoriji Grada Novog Sada uspešno realizovan, te da je odziv građana bio na zadovoljavajućem nivou, Zaštitnik građana će sa navedenom praksom nastaviti i sledeće godine.

OSTALE AKTIVNOSTI

Tokom 2017. godine zaposleni u Zaštitniku građana imali su brojne aktivnosti u smislu prisustvovanja sastancima, okruglim stolovima, predavanjima i sl., a neke od tih aktivnosti biće predstavljene u daljem tekstu:

U decembru 2016. godine Zaštitnik građana Grada Novog Sada je potpisao Memorandum o saradnji Lokalne mreže za prevenciju diskriminacije i podršku LGBTI osobama Novi Sad, te je tokom 2017. godine prisustvovao na nekoliko sastanaka koje je organizovala Lokalna mreža.

22. februara 2017. godine održan je sastanak sa članovima Ekspertske misije, u okviru posete Ekspertske misije koja se odnosila na pitanja u vezi položaja nacionalnih manjina i sprovođenja i zaštite njihovih prava, sa posebnim akcentom na oblast obrazovanja i informisanja na jezicima nacionalnih manjina, kao i uopšteno sprovođenje Akcionog plana posvećenog unapređenju položaja nacionalnih manjina, a vezano za pregovore o pristupanju Republike Srbije Evropskoj uniji u okviru Poglavlja 23 koje se odnosi na pravosuđe i osnovna

prava. Sastanku su prisustvovali predstavnici Ekspertske misije, Ministarstva pravde, Nacionalnog saveta Rusina, Grada Novog Sada i Zaštitnika građana Grada Novog Sada.

22. februara 2017. godine održan je okrugli sto koji je organizovao Centar za regionalizam uz podršku Hanns Seidel Fondacije na temu EU integracije i pitanje nacionalnih manjina u Republici Srbiji, u okviru ispunjavanja uslova koje moraju ispuniti države koje pretenduju na članstvo u Evropskoj uniji. Cilj okruglog stola je bio da se sagledaju sve prepreke i uslovljavanja od strane susednih zemalja kao i novine koje proces evropskih integracija donosi nacionalnim manjinama, a sve u cilju unapređenja prava nacionalnih manjina. Sastanku su pored organizatora iz Centra za regionalizam prisustvovali i direktor kancelarije Hanns Seidel Fondacije za Srbiju, državni sekretar u Ministarstvu uprave i lokalne samouprave, šefica pregovaračkog tima za pristupanje Republike Srbije EU, direktorica Kancelarije za ljudska i manjinska prava, zamenik Zaštitika građana Republike Srbije za prava nacionalnih manjina, predstavnici Nacionalnih saveta, ambasada kao i mnogi drugi uvaženi profesori, poslanici i drugi.

21. marta 2017. godine u Subotici, u organizaciji Ministarstva uprave i lokalne samouprave, Poverenika za zaštitu ravnopravnosti i Stalne konferencije gradova i opština održana je radionica „Zaštita od diskriminacije-prepoznavanje i sprečavanje slučajeva diskriminacije u radu organa jedinica lokalne samouprave“. Radionica je organizovana imajući u vidu značaj primene antidiskriminacionog zakonodavstva kao i unapređenje znanja zaposlenih u organima jedinica lokalne samouprave. Navedenoj radionici prisustvovali su predstavnici organa uprave iz gradova u okruženju, kao i predstavnici lokalnih ombudsmana, među kojima su i predstavnici Zaštitnika građana Grada Novog Sada.

U periodu od 04. do 08. juna 2017. godine održano je Savetovanje pravnika „XXII Budvanski pravnički dani“, u kongresnom centru hotela Mediteran u Budvi-Bečići. Savetovanje je održano u organizaciji Saveza udruženja pravnika Srbije i Republike Srpske. Tema skupa je bila „Aktuelna pitanja savremenog zakonodavstva“, a glavne teme: Prednacrta Građanskog zakonika Republike Srbije, Imovinsko pravni odnosi i postupci, kao i Upravno i radno zakonodavstvo.

U Novom Sadu, 15. i 16. juna 2017. godine održana je obuka na temu „Upravljanje ljudskim resursima i pravni i institucionalni okvir“ i „Ocenjivanje i formulisanje radnih ciljeva“. Navedena obuka je sprovedena u okviru Projekta Upravljanje ljudskim resursima u jedinicama lokalne samouprave koji finansira Evropska unija i Savet Evrope, a implementira Kancelarija Saveta Evrope u Beogradu u saradnji sa Ministarstvom državne uprave i lokalne samouprave i Stalnom konferencijom gradova i opština. Obuka je namenjena rukovodiocima svih organizacionih jedinica i zaposlenima u organizacionim jedinicama za upravljanje ljudskim resursima.

Gradonačelnik Novog Sada Miloš Vučević je dana 21. juna 2017. godine potpisao Evropsku povelju o rodnoj ravnopravnosti na lokalnom nivou u prisustvu predsednice Komisije za rodnu ravnopravnost Skupštine Grada Mirjane Vasilic i Zaštitnice građana Grada Novog Sada Marine Popov Ivetić. Evropsku povelju o rodnoj ravnopravnosti na lokalnom

nivou Grad Novi Sad je usvojio 23. marta 2017. godine kao programski osnov za planiranje u oblasti rodne ravnopravnosti, koja će predstavljati osnov za izradu Lokalnog akcionog plana za rodnu ravnopravnost od 2017. do 2019. godine.

Savez gluвих i nagluвих Srbije pokrenuo je inicijativu radi prezentacije Zakona o upotrebi znakovnog jezika za gluva lica za lokalne samouprave i javne ustanove. Tribina je održana dana 26. juna 2017. godine, u organizaciji Saveza gluвих i nagluвих Srbije. Tokom tribine prisutni su upoznati sa odredbama Zakona o upotrebi znakovnog jezika i načinu pružanja usluga gluвim licima, kao i sa problemima u praksi, s obzirom da veliki broj javnih službi i osoblja u tim službama nisu upoznati sa načinom pružanja usluga gluвim licima. Takođe je istaknuto da službe lokalnih samouprava treba da omoguće potpuno ravnopravan tretman gluвих lica sa чујуćim licima i da im se obezbede tumači za znakovni jezik.

U organizaciji Udruženja lokalnih ombudsmana Srbije, uz podršku OEBS-a Misije u Srbiji, 12. i 13. jula 2017. godine na Srebrnom jezeru održana je konferencija na temu „Aktuelna pitanja iz prakse lokalnih ombudsmana u Republici Srbiji“. Tokom konferencije posebno su razmatrana pitanja u vezi povrede prava грађана uzrokovana bukom i vibracijom, organizacija parking mesta na način da ne ugrožavaju pristup javnim institucijama, aktuelna pitanja ostvarivanja prava na službenu upotrebu jezika i pisma kao i prava osoba iz LGBT populacije, sa aspekta lokalnih ombudsmana Srbije. Takođe, održana je prezentacija na temu „Značaj i uticaj medija na vidljivost lokalnih ombudsmana“, nakon čega su usvojeni zaključci Konferencije Udruženja lokalnih ombudsmana Srbije.

U periodu od 04. do 08. jula 2017. godine održana je u Novom Sadu petodnevna osnovna obuka za posrednike-medijatore koju organizuju Partneri za demokratske promene Srbija, u saradnji sa Nacionalnim udruženjem medijatora Srbije. Obuka je sprovedena u skladu sa odredbama Zakona o posredovanju u rešavanju sporova, a po akreditovanom programu Nacionalnog udruženja medijatora Srbije. Polaznice i polaznici obuke, među kojima i šef Stručne službe Zашtitnika грађана mr Marija Dostanić, su po njenom okončanju dobili propisana uverenja, na osnovu kojih se mogu prijaviti za upis u Registar posrednika pri Ministarstvu pravde Republike Srbije.

Dana 24. jula 2017. godine u prostorijama Nezavisnog društva novinara Vojvodine, u organizaciji udruženja „Da Se Zna!“ iz Beograda i grupe „Izađi“ iz Novog Sada predstavljen je izveštaj: „Korak napred, nazad dva - Uloga policije u jačanju prevencije i mehanizama zaštite od zločina iz homofobije i transfobije u Srbiji“. O izveštaju su govorili Dragoslava Barzut, aktivistkinja i predsednica udruženja „Da Se Zna!“, Zorica Mršević, naučna savetnica Instituta za društvene nauke i Miloš Kovačević, aktivista „Da Se Zna!“. Izveštaj je rezultat rada programa „Stand with LGBTTIQA persons - Same protection for everyone“ podržanog od strane Ambasade Holandije u Republici Srbiji čiji je cilj jačanje mehanizama zaštite za LGBTI osobe u Srbiji.

Zашtitnica грађана je bila član Radne grupe za izradu lokalnog akcionog plana za borbu protiv korupcije, pored direktorice Biroa za pružanje pravne pomoći Gordane Moravski, predsednice Komisije za rodnu ravnopravnost Skupštine Grada Mirjane Vasilić,

predstavника Instituta za borbu protiv korupcije Bože Devušića, novinarke Jasmine Mačkić, kao i predsednika Skupštine Grada Novog Sada Zdravka Jelušića, koji je ujedno bio i predsednik Radne grupe. Radna grupa je održala 12 sastanaka. Lokalni akcioni plan za borbu protiv korupcije Grada Novog Sada je usvojen na XXIX sednici Skupštine Grada Novog Sada održanoj dana 14. decembra 2017. godine.

U Beogradu, u prostorijama zaštitnika građana Republike Srbije, 13. septembra 2017. godine održan je sastanak kom su prisustvovali zaštitnik građana Republike Srbije Zoran Pašalić, njegovi zamenici i pomoćnici, Pokrajinski zaštitnik građana - ombudsman Zoran Pavlović i članovi Udruženja lokalnih ombudsmana Srbije (ULOS), među kojima i Zaštitnica građana Grada Novog Sada Marina Popov Ivetić. Tema sastanka je pre svega bilo produblјivanje saradnje među ombudsmanima na svim nivoima, ujednačavanje prakse svih ombudsmana, te razmatranje najznačajnijih problema koje građani iznose u svojim obraćanjima. Na sastanku je razmatrano koje korake je prve potrebno preduzeti u cilju jačanja institucije ombudsmana u Srbiji, samim tim i bolje zaštite prava građana.

Šefica stručne službe, mr Marija Dostanić, prisustvovala je projektu Programa za razvoj Ujedinjenih nacija (UNDP) „Jačanje nadzorne uloge i javnosti u radu Narodne skupštine - druga faza“, koji se sprovodi u saradnji sa Narodnom Skupštinom Republike Srbije, a uz podršku Švajcarske agencije za razvoj i saradnju (SDC), u okviru kog je dana 13. oktobra 2017. godine u Novom Sadu organizovan kurs „Pisanje predloga zakona i drugih propisa - Nomotehnika i pravničko rasuđivanje“. Cilj ovog obrazovnog kursa je bio da podrži unapređenje zakonodavne procedure i izradu drugih propisa, naročito opštih pravnih akata koji treba da olakšaju primenu novih zakona i tako pomognu ostvarivanju svrhe zbog koje je zakon donet.

Dana 16. oktobra 2017. godine u Novom Sadu održan je okrugli sto na temu „Manje brojne nacionalne manjine - zajednice, status i otvorena pitanja“ koji je organizovao Centar za regionalizam uz podršku Kancelarije za ljudska i manjinska prava i Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine – nacionalne zajednice. Na okruglom stolu prezentovani su rezultati istraživanja koje je obuhvatilo sedam manje brojnih nacionalnih manjina - zajednica slovenačke, grčke, češke, ukrajinske, rusinske, jevrejske i nemačke nacionalne manjine. Sastanku su pored organizatora iz Centra za regionalizam prisustvovali i predstavnici Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave, Kancelarije za ljudska i manjinska prava i Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine – nacionalne zajednice, kao i predstavnici Nacionalnih saveta, lokalne samouprave, Zaštitnika građana Grada Novog Sada i drugi.

U periodu od 01. do 03. novembra 2017. godine, u organizaciji Misije OEBS za Srbiju i Udruženja lokalnih ombudsmana Srbije, u Šapcu je održana Konferencija „Aktuelna pitanja iz prakse lokalnih ombudsmana u Republici Srbiji“. Konferenciji su prisustvovali Pokrajinski zaštitnik građana – ombudsman sa zamenikom, članovi Udruženja lokalnih ombudsmana Srbije, kao i Savetnica za javnu upravu Misije OEBS za Srbiju Ketrin Gabriel. Na sastanku su razmatrane sledeće teme: lični pratilac kao usluga socijalne zaštite, socijalna zaštita u rešavanju stambenih potreba socijalno ugroženih kategorija stanovništva i potreba za

socijalnim zbrinjavanjem, plaćanje usluga u predškolskim ustanovama jedinica lokalne samouprave, značaj rada i funkcionisanje službe pravne pomoći u jedinicama lokalne samouprave i bliže uređivanje ovlašćenja komunalne policije.

U organizaciji Udruženja za unapređenje obrazovanja „Образовни саветник“ дана 16. новембра 2017. године у Новом Саду одржан је округли сто на тему „Ученички парламентарци и студенти о насилју у основним, средњим школама и факултетима“. На округлом столу су, осим представника ученичких парламената, учествовали заменик Заштитника грађана Града Новог Сада, представници Министарства унутрашњих послова, Правног факултета, школа, као и други eminentни стручњаци из наведене области. Представници ученичких парламената указали су на проблем насилја у школама, те су током састанка дефинисани проблеми као и мере како проблем насилја превazići.

Заштитница грађана је присуствовала Међународној научној конференцији „Слобода, безбедност: право на приватност“ у организацији Покрајинског заштитника грађана - омбудсмана, Правосудне академије, Института за криминолошка и социолошка истраживања и OEBS Мисије у Србији, која је одржана 16. и 17. новембра 2017. године у Новом Саду. На Конференцији је представљено 32 научна рада истакнутих правника из Србије, Мађарске, Холандије, Румуније, Кине, Грузије, Босне и Херцеговине, Црне Горе, Хрватске, Шпаније и Македоније. У оквиру Конференције одржан је и округли сто на тему „Право на приватност из угла људских права и судске заштите“ на ком су учествовали и Шуцко Баковић, заштитник људских права и слобода Црне Горе; Јасминка Дžумhur, Омбудсман Босне и Херцеговине; Лjubинко Mitrović, Омбудсман Босне и Херцеговине; Lidija Lukina Kezić, заменица пучке правобранитељнице Републике Хрватске; Zoran Bilbiloski, државни саветник Заштитника грађана Републике Македоније; Fatbard Zenelaj, generalni sekretar Заштитника грађана Републике Албаније и многи други.

Заштитник грађана Републике Србије Zoran Pašalić је имао радну посету Новом Саду дана 20. октобра 2017. године, у оквиру својих активности „Дани омбудсмана“. Током радне посете одржан је састанак ком су присуствовали Заштитник грађана Републике Србије са заменицима и сарадницима, Градоначелник Града Новог Сада Miloš Vučević, Председник Скупштине града Здравко Јелушић, Члан већа за управу и propise Milan Đurić и Заштитница грађана Града Новог Сада Marina Popov Ivetić. На састанку су разматрани проблеми из праксе који су у надлежности заштитника грађана, те договорени кораци које је у наредном периоду потребно предузимати. Истог дана заштитник грађана Републике Србије је у канцеларији Заштитника грађана Града Новог Сада обавио разговоре са грађанима и организовао пријем притужби. Пред крај радног дана је био организован и радни састанак ком су поред заштитника грађана Републике Србије и његових заменика и сарадника присуствовали и Покрајински заштитник грађана – омбудсман са сарадницима, представници невладиног сектора и Заштитница грађана Града Новог Сада.

У организацији Udruženja Arhus centar из Kragujevca, које је део Мреже Arhus центара Србије, реализован је пројекат Подршка Udruženju локалних омбудсмана Србије у примени Arhusке конвенције, уз подршку Организације за европску безбедност и сарадњу - Мисије у Србији, у периоду од 30.11. до 01.12.2017. године, у Kragujevcu. На конференцији су

pokrajinskom i lokalnim zaštitnicima građana (ombudsmanima) i predstavnicima organizacija civilnog društva iz cele Srbije, predstavljeni različiti aspekti zaštite životne sredine i potencirana uloga u zaštiti prava građana u ovoj oblasti. Prezentacije su održali predstavnici Ministarstva zaštite životne sredine, kancelarije Zaštitnika građana Republike Srbije, kancelarije Zaštitnika građana grada Kragujevca, Prekršajnog apelacionog suda - odeljenje u Kragujevcu, Mreže Arhus centara Srbije, pravni eksperti i dr.

Šefica stručne službe, mr Marija Dostanić, prisustvovala je dana 30. novembra 2017. godine skupu koji je organizovao Zaštitnik građana Republike Srbije u okviru istraživanja koje je sprovodio o zastupljenosti žena u organima jedinica lokalne samouprave, na kom su pored predstavnika gradske uprave i predstavnika Komisije za rodnu ravnopravnost prisustvovali i predstavnici drugih opština predstavljajući svoja iskustva u ovoj oblasti.

Dana 06. decembra 2017. godine održana je konferencija za novinare na kojoj su predstavljene aktivnosti u okviru manifestacije „Naš prajd“ koji je organizovala neformalna grupa „Panonska platforma za ljudska prava“ iz Novog Sada.

Zaštitnica građana Marina Popov Ivetić i šef Stručne službe Marija Dostanić prisustvovala su Konferenciji „Sigurna okolina za seksualne radnice“ koja je održana 15. decembra 2017. godine. Na Konferenciji su predstavljeni rezultati projekta „Svratište za seksualne radnice u Novom Sadu“ koji već dve godine sprovodi Udruženje Prevent u partnerstvu sa Pokrajinskim zavodom za socijalnu zaštitu, Novosadskim humanitarnim centrom i Roskoš bez Rizika. U okviru Svratišta seksualnim radnicama su pružane usluge u smislu hrane, osveženja, kondoma, informativnog i edukativnog materijala, te im je pružena mogućnost upotrebe kupatila i mašine za pranje veša, a pružena im je i podrška psihologa i pravnika. Konferenciji su prisustvovali i Zamenica pokrajinskog sekretara za zdravstvo, Zamenica Pokrajinskog zaštitnika građana – ombudsmana zadužena za ravnopravnost polova, i mnogi drugi.

Zaštitnica građana, zamenik Zaštitnika građana i šef Stručne službe prisustvovala su 18. decembra 2017. godine Kolegijumu u organizaciji Pokrajinskog zaštitnika građana - ombudsmana pod nazivom „Pravo na život u zdravoj životnoj sredini“ na kom su predstavljeni nalazi do kojih su u istraživanjima došli eminentni stručnjaci iz navedene oblasti, kao što su prof. dr Božo Dalmacija, prof. dr Nataša Milić i mnogi drugi. Na Kolegijumu je istaknuto da mnogi građana AP Vojvodine i dalje nemaju pristup zdravstveno ispravnoj pijaćoj vodi. Prikazan je šematski prikaz oblasti u AP Vojvodini u kojima se do prečišćene zdrave pijaće vode može doći izgradnjom jeftinijih postrojenja za prečišćavanje vode, kao i oblasti u koje je potrebno uložiti više sredstava da bi pijaća voda bila zdravstveno ispravna. Na Kolegijumu su razmatrana i mnoga druga pitanja iz ove oblasti.

MEDIJSKA PROMOCIJA

Povodom edukacije mladih zamenica Zaštitnika građana Grada Novog Sada i savetnica za mlade gostovale su na Radio Televiziji Vojvodine - link: <https://www.youtube.com/watch?v=zrUHwzXnCZM>

Edukacija o saobraćajnoj kulturi je medijski praćena tokom predavanja organizovanog u Osnovnoj školi „Đorđe Natošević“, na medijskoj promociji bila je prisutna većina lokalnih medija: RTV, Kanal 9, list „Dnevnik“. Prilog „Biciklom bezbedno“ (NS razglednice, RTV1 20171013) - link: <https://youtu.be/YVvgoGIzmP8> Prilog „Bezbedna vožnja biciklom“ (Info, Kanal 9 20171013) - link: <https://www.kanal9tv.com/bezbedna-voznja-biciklom> Prilog „Osnovci učili saobraćajna pravila“ (Dnevnik, 20171014) - link: <https://www.dnevnik.rs/novi-sad/osnovci-ucili-saobracajna-pravila-14-10-2017>

Zaštitnica građana Grada Novog Sada i dirigent hora „ISON“ Miodrag Blizanac su gostovali u emisiji „Novosadske razglednice“ od 29. novembra 2017. godine na RTV Vojvodini u cilju predstavljanja istraživanja i edukacije „Mi smo jednaki, zar ne?“ - link: <https://www.youtube.com/watch?v=KqOx0md2RdU> RTV Vojvodina je posvetila i emisiju „Priče od kojih se raste“ od 23. decembra 2017. godine ovoj temi, link <https://www.youtube.com/watch?v=SnICihd5kDs&feature=youtu.be>

Povodom obeležavanja Međunarodnog dana borbe protiv homofobije, bifobije i transfobije, Zamenica Zaštitnika građana Grada Novog Sada Stojanka Varajić gostovala je na Radio Televiziji Vojvodina - link: <https://www.youtube.com/watch?v=Y-Siv0-sFso>

Šef Stručne službe Zaštitnika građana je u Jutarnjem programu RTV Vojvodine najavila program obilaska mesnih zajednica na teritoriji Grada Novog Sada koji je realizovan tokom jeseni 2017. godine, - link: <https://www.youtube.com/watch?v=KnokL7NUo8M>

Dnevni list „Dnevnik“ je više puta objavio članke u kojima se govori o aktivnostima Zaštitnika građana Grada Novog Sada, a o radu ove institucije pisao je i internet portal „Radio 021“, kao i drugi servisi koji se bave objavljivanjem vesti.

STANJE LJUDSKIH PRAVA SA ASPEKTA RADA ZAŠTITNIKA GRAĐANA

Oblast ljudskih prava je široka oblast i obuhvata više kategorija marginalnih grupa, kao što su deca, mladi, nacionalne manjine, žene, pripadnici LGBTI populacije, osobe sa invaliditetom, stara lica, korisnici narkotika, beskućnici, pripadnici romske nacionalnosti, prekršioci zakona... Zaštitnik građana Grada Novog Sada se tokom 2017. godine bavio pravima nekoliko marginalizovanih grupa, što je obrađeno ranije u tekstu, te će u ovom delu biti predstavljeno stanje ljudskih prava u Gradu Novom Sadu za prethodnu godinu sa aspekta aktivnosti koje je Zaštitnik građana imao u 2017. godini, dakle, na osnovu saznanja do kojih je Zaštitnik građana došao u svom aktivnom radu sa građanima.

U pogledu stanja ljudskih prava na teritoriji Grada Novog Sada mišljenje Zaštitnika građana je da se Novi Sad kao grad (pod tim se pre svega misli na građane Novog Sada i

njihov odnos prema sugrađanima) trudi da marginalnim grupama omogući uživanje osnovnih garantovanih ljudskih prava. Tako se prilikom istraživanja položaja LGBTI populacije u Novom Sadu došlo do podatka da se pripadnici ove populacije osećaju sigurnije u Novom Sadu u odnosu na druga, posebno manja, naseljena mesta u Srbiji, te da se mnogi presele u Novi Sad upravo iz razloga što se u našem gradu osećaju dovoljno sigurno da se „autuju“ (svojoj okolini priznaju svoju seksualnu orijentaciju).

Takođe, prilikom predavljanja rezultata dvogodišnjeg projekta koji je sprovelo udruženje „Prevent“ pod nazivom „Svratište za seksualne radnice“, na konferenciji su prisusvovali predstavnici mnogih gradskih i pokrajinskih institucija koje se bave zaštitnom prava ove marginalne grupe, a jedna od govornica je bila i seksualna radnica iz Beograda, koja je jedan od osnivača udruženja „Sloboda prava“, čiji je cilj dekriminalizacija bavljenja prostitucijom. Svoje izlaganje je počela rečenicom da je ljubomorna na seksualne radnice iz Novog Sada, jer ona i njene koleginice iz Beograda ne nailaze na toliko razumevanja od strane institucija u svom gradu.

Pored Svratišta za seksualne radnice, u Novom Sadu postoji i Svratište za korisnike droga, što Novi Sad čini jedinstvenim gradom u Srbiji. Pored toga, u Novom Sadu postoje i Kancelarija za mlade, Kancelarija za sobe sa invaliditetom i Kancelarija za starije, a tokom protekle godine potekla je i inicijativa da se otvori Kancelarija za pripadnike LGBTI populacije.

U ovom delu je vrlo bitno istaći da su navedena svratišta organizovana od strane nevladinog sektora, međutim, ona ne bi mogla funkcionisati na tom nivou da nemaju podršku vladinog sektora. Naravno, uvek može bolje, uvek postoji prostora da se učini više, da se proširi krug korisnika, da se poveća broj marginalnih grupa koje su obuhvaćene svratištima ili drugim vidovima pružanja pomoći od strane sugrađana. Ono što Novi Sad izdvaja kao Grad je da po trenutnom stanju ide ka napred, ide ka tome da marginalne grupe postaju vidljivije, da im se pruža šansa da se čuje i njihov glas, da imaju mogućnosti da istaknu svoje probleme i potrebe. Svaka borba za ljudska prava je mukotrpan posao koji dugo traje, svaki rad sa marginalnim grupama iziskuje mnogo strpljenja, upornosti, i ne pruža adekvatnu satisfakciju onome ko se bavi tom marginalnom grupom, osim satisfakcije da se taj rad prizna i pohvali. Po trenutnom stanju u Gradu Novom Sadu, nevladin sektor ima podršku u radu i tu podršku bi u narednom periodu trebalo uvećati, jer iako je veća u odnosu na podršku koju pružaju drugi gradovi u Srbiji, ona i dalje nije dovoljna.

PRAVNA SIGURNOST SA ASPEKTA POSTUPANJA ORGANA UPRAVE

U pogledu pravne sigurnosti bitno je istaći da je u Gradu Novom Sadu organizovano nekoliko institucija koje se bave različitim aspektima prava građana. Tako da, pored Zaštitnika građana kao nezavisnog i samostalnog organa, u Novom Sadu je Odlukom o načinu i uslovima pružanja pravne pomoći građanima na teritoriji Grada Novog Sada („Sl. list Grada

Novog Sada“ br. 46/2009 i 47/2012) formiran Biro za pružanje pravne pomoći, a prema navedenoj Odluci pravo na pravnu pomoć bez naknade imaju građani koji ostvaruju prihode ispod nivoa socijalne sigurnosti utvrđene propisima o socijalnoj zaštiti, kao i građani koji s obzirom na svoje materijalno stanje i materijalno stanje članova svog porodičnog domaćinstva ne bi mogli da snose troškove naknade za pružanje pravne pomoći bez ugrožavanja svog materijalnog stanja i izdržavanja članova svog porodičnog domaćinstva i drugih lica koje su po zakonu dužni da izdržavaju. Takođe, formiran je i Odsek za upravni postupak i otvorenu kancelariju, u kom se vrše poslovi prijema stranaka, pripreme i obrade materijala u vezi sa prijemom stranaka, proučavanje zahteva i neposredna primena zakonskih i drugih propisa radi rešavanja zahteva stranaka, koordiniranja saradnje između gradskih uprava, javnih i komunalnih preduzeća, kako bi građani lakše i brže ostvarili svoja prava i zaštitili pravni interes. Takođe, Komisija za predstavke i predloge Skupštine Grada Novog Sada svake prve srede u mesecu prima građane.

Iako se iz prethodnog pasusa vidi da je Grad Novi Sad formirao brojne institucije da bi saslušao probleme na koje građani ukazuju, postavlja se pitanje koliko Grad Novi Sad postupava po primedbama građana i ispravlja nepravilnosti na koje građani ukazuju. Na osnovu dosadašnje prakse Zaštitnika građana proizilazi da se građani uvek žale na iste organe u Gradu, kao i da se razlozi obraćanja građana često ponavljaju. Takođe, nakon prvog obraćanja Zaštitnika građana mnogi organi prihvate prigovore stranaka i isprave nepravilnost koju su imali u radu, dakle bez potrebe za donošenjem preporuke od strane Zaštitnika građana. Iako ovakav način postupanja organa uprave u mnogome olakšava rad Zaštitnika građana, jer ubrzava postupak rada Zaštitnika građana, te povećava pravnu sigurnost kod građana u smislu da postoji organ kom mogu da se obrate ukoliko imaju neki problem, i koji će na brz i efikasan način da im pomogne da se njihov problem reši, postavlja se drugo pitanje, a to je – ako je organ načinio propust u radu, ako je svestan da ga je počinio (pre obraćanja Zaštitniku građana, građani imaju obavezu da organu pisanim putem ukažu na propust i problem koji imaju), iz kog razloga organ ne postupi odmah po primedbi stranke, već je potrebno da dođe do intervencije od strane Zaštitnika građana da bi se po istom postupilo?

Tako je jedan od problema na koji stranke ukazuju da im organi ne dostave odgovor na dopis kojim traže da im se prizna svojstvo stranke u postupku. Nakon jednog obraćanja Zaštitnika građana većina građana dobija pozitivan odgovor, dakle dobije rešenje kojim im se priznaje to svojstvo. Na osnovu toga se dolazi do zaključka da stranka ima neko pravo, da traži ostvarenje tog svog prava, da joj organ ne spori to pravo, a opet joj ga ne priznaje. Zaštitnik građana će u narednom periodu da se posveti dobijanju odgovora na pitanje zašto se u situacijama koje su jasne da građanin ima neko pravo, stvara pravna nesigurnost kod građana i to pravo im se ne priznaje odmah nakon podnošenja zahteva, već se sa priznavanjem prava čeka na intervenciju Zaštitnika građana.

Odgovor može biti preopterećenost organa, može biti nedovoljna obučenost zaposlenih koji rade na tim poslovima, ali i neodgovornost izvršilaca prema predmetima koji su im dodeljeni u rad. Svojim ukazivanjima u narednom periodu Zaštitnik građana će pokušati

do dobije odgovor na postavljeno pitanje i da svojim smernicama ukaže na koji način je potrebno nepravilnost ispraviti.

FINANSIJSKA SREDSTVA

Odlukom o budžetu Grada Novog Sada za 2017. godinu („Sl. list Grada Novog Sada“, 80/2016, 31/2017 i 61/2017), Zaštitniku građana Grada Novog Sada, obezbeđena su sredstva u visini od 15.455.705,90 dinara, koja se u celosti ostvaruju iz prihoda iz budžeta. U toku 2017. godine, Zaštitnik građana je utrošio 8.922.118,27 dinara, što predstavlja 57,7% od ukupno odobrenih sredstava iz budžeta Grada Novog Sada. Od ovog iznosa 67,7% novčanih sredstava je utrošeno za zarade zaposlenih (plate, dodatke i naknade zaposlenih (zarade), socijalni doprinosi na teret poslodavca, naknade u naturi, socijalna davanja zaposlenima, naknada troškova za zaposlene i dr), za službena putovanja utrošeno je 0,64% sredstava, za usluge po ugovorima je utrošeno 24,5% sredstava (administrativne usluge, usluge obrazovanja i usavršavanja zaposlenih, ostale opšte usluge), 0,33% sredstava je utrošeno za materijal i 0,49% novčanih sredstava je utrošeno za dotacije međunarodnim organizacijama (članarina u EOI), za ostale dotacije i transfere 5,78% sredstava, na ime ostalih rashoda 0,75% sredstava, a na ime naknade štete za povrede ili štetu nanetu od strane državnih organa 0,75% sredstava. Na ime neutrošenih sredstava Zaštitnik građana Grada Novog Sada je vratio u budžet 6.533.587,63 dinara.

GRAD NOVI SAD
ZAŠTITNIK GRAĐANA
Broj: XXII-020-12/2018-55
Dana: 09 . marta 2018. godine
NOVI SAD

ZAŠTITNICA GRAĐANA

Marina Popov Ivetić